

39006

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3,

జెన్న పట్టణము 1917 నంబి జనవరి నెల 4 వ తేది గురువారము

No. 231

నంపుటము. 3.

న శ నా మ స ం వ త్స ర పు ష్య మా స శు ధ్ధ వ కా ద శి ౧౧.

నంచిక ౨౩౧

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కింపెసి, మరాపు పర్వతలు.

25, చైనాబజార్ రోడ్డు, మద్రాసు.

తెలివిలాసము: "ఉమిడియార్" మద్రాసు.

ఈ పత్రికములో కనపరచినట్టి అనేక విషయములైన గాజులనక్కల ముగానములు బంగారు తోటలూ చెయబడి యున్నవి. వలయువారు మాకు వ్రాసి గాజుల కనులన్న అందులకు వజారీల విషయముల క్యాటలాగుల పంపబడును.

ఇంకా మాకద బంగారు గల్ల వోదాలు, గెట్టివోదాలు, గెట్టిలి ఉంగరములు, రాళ్ల పుంగరములు దాలర్లు, గడియారపు గొలుసులు, కాసుల పేర్లు, పేడింగలు అనేక

విధములైన వెండికాగిత సామానాలు హాజరున యున్నవి. నాణ్యమైన కలహూచియ్యబడును. 1918

ఇతరులను విడువవద్దు.

(౧)

మీకు లేకుండ వాళ్లు మంచిది నైకొనుదురు.

ఈ గొప్ప అన్యాయల్ సేలలో మమ్ము ఒక తూరివచ్చి చూడండి. అది సీసంబర్ 4 - వ తేది మొదలుకొని ఒక నెలవరకే నడుచును. మీరు ఇదివరకు ఇటువంటి బేరముచేసి యుండరు. పత్తి, పట్టు, కంబళ్లు, లినెన్ ఇంక అనేక రకములలోను, ఆడ వాండ్రును బిడ్డలకును మగవాండ్రుకు ఇంగ్లీషు రకములలోను మనదేశపు రకములలోను గలవి అమ్మబడును. (630)

ఎల్. దయారామ్ అండుకో, 181 చైనాబజార్ రోడ్, మదరాస్.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-8 వెల 0-8-0

తలనొప్పుల మాన్పును.
వాయువు పొట్ట పోగొట్టును
పార్శ్వపు నొప్పుల
జారదోలును.

సునాసన గిలిగి యుండును.

ప్రతియింటి నుండవలసివది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశ మండు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాస్.

శ్రేష్ఠమైన నవరత్న ములు.

శ్రేష్ఠమైన నవరత్న ములను సరసముగా కొనుటకు సరియైన చోటు ఇదియే. (681)

టెలిగ్రాఫ్ ఆడను } పురుషోత్తమదాస్ హరిలాల్,
"OPAL" } 86 నైసప్ప నాయక వీధి,
ట్రాకర్ } సామాకాపు పేట, మద్రాసు.

షణ్ముగము నస్యము.

ప్రపంచమునందు 70 సంవత్సరములుగా ప్రసిద్ధి చెందినది. 12 తులములు 8 అంజాలు 24 తులములు 1 రూ పోస్తేజితో సహా. ఆర్. కే. గారి సువాసనస్వయం 3 బుడ్లు ఆ. 12 (682) పోస్తేజితో వెం 140 మద్రాసు.

శేపాళేశ్వర కస్తూరి, మంచిది	తులము 1-8	...	80-0-0
కుంకుమ పువ్వు	తులము 1-8	...	2-0-0
గోరోజము, మంచిది	"	...	7-0-0
పచ్చకర్రువరం	"	...	2-0-0

అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి, అండ్ మద్రాస్.

ఆంధ్ర రాష్ట్రముకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన

"ఆంధ్ర శిగరెట్టు"

(కోడిపుంజు మార్కు గలవి)

ఈ శిగరెట్లు ఆంధ్ర రాష్ట్రమున వెలగిన మేలైన పొగాకుచే ఆంధ్రులగు మా వలన తయారుచేయబడి, అనేకులచే పెప్పొందబడినవి; గాన వీనిని ఆంధ్ర రాష్ట్రీయులగు మీ రందరు అభిమానించి, ఉపయోగపరచి గుణాగుణముల నరసి, మీ స్నేహితులకును పరిచి తులకును దెప్ప బ్రాధితులు. ఈక్రింది అడ్రసుకు వ్రాసిన విషయములు తెలియగును.

ఆంధ్ర రాష్ట్రమున ప్రతి ముఖ్యకట్టణమునందును ఏజెంట్లు కావలెను.

యూనివర్సల్ టుబాకో కంపెని,

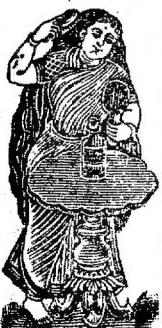
615

6, జనరల్ ఫీటర్స్ రోడ్, మాంటూరోడ్ పోస్టు, మదరాసు.

TOJANA HAIR FOOD.

టోజానా. (కేశహారము)

593

శ్రీ లకు వెండ్రుకలు, విలక్షణ భూషణములైనవి విలక్షణది వెండ్రుకలుగలగాను, పొడవుగను నుండుట ప్రస్తుత వరుడుగనగును. ఇవి రాలిపోవుటకు అనేక కారణములగలవు. గాన కఠోరమైన ఈ టోజానాను ప్రతి దినము చదువుకొనినయెడల తెల్లని వెండ్రుకలు నలువై మిక్కిలి పెరిగి రమణీయముగా నుండును. వెండ్రుకల యభివృద్ధికి కావలసిన రక్తమును శుద్ధిచేసి వెండ్రుకలు రాలిపోవుట నాపును. చుండులను మాన్పును. బట్టిలకు వెండ్రుకలను అతి త్వరితముగా పుట్టించును. ఈ టోజానా అనే తెలివితపోవరమున ఇంగ్లీషువారు మొదట కనుక్కిని ఇప్పుడు ప్రజలకు సాహాయ్యము చేయుచున్నారు. పురుగులను జంపి కుడర్లను పుష్టి చేయును. వెండ్రుకలు పగులుట మొదలగునవి మిక్కిలి స్వల్పకాలములో త్వరితముగా కుడర్లుగలదు. కఠిలమును బోలు కిరణపుంజము తగ్గెనని విచారపడక క్కరలేదు. ఏ మానవులుగాని యౌవనదశలో పుద్గత్యము పొందనక్కరలేదు. తనకగపడుచున్న టోజానాను ఉపయోగించి తన యౌవనమును కాపాడుకొందురుగాక. ఇంధులో కొవ్వొనరియండలేదు. ఏ కెమిక్లడ్ర వైనను పరిశోధించుకో వచ్చును. డెంథిముకై లేనిపోని పద్ధతులచేసి ప్రకటింపు తెలములనుకొని మోగపోవడం. ఇది ఇంగ్లాండులో చేయితిగులకయే తయారుకాబడినది తలనొప్పి మొదలగు కఠోరగములను పోగొట్టును. శ్రీ పురుషులకు ప్రాణహానిమైన వెండ్రుకలకు ఈ టోజానాను మించినది లేదో కటియేమియును లేదని నొక్కి చెప్పగలము. అనేకములైన యోగ్యతా పుత్రిము లందినవి. పరీక్షించుచునది తెలియును. వేల కొలది విక్రయము. మ. చుండును మేము మిక్కిలి కొనియాడుట ప్రశస్తముగాదని యింతటితో విరమించునాడము. ఇవి రెండు విధములుగ నుంచబడును. పురుషులకు ఒకటి శ్రీ లకు కేశికటి. ఏ కెమిక్లడ్ర దగ్గరైనా సరే ఈ దిగువ ధరలకు దొరకును. ఖరీదు. — 5 పౌన్సులు సీసా చల్లుకునే దానితో సహా రూ. 1.12.0. 10 పౌన్సులు చల్లుకునేదానితో సహా 2.12.0. దజనలు ముక్తముగ తీసికొనవారికి వేరేధరలు. జే. మట్టెఅండు కంపెనీ, లిమిటెడ్, 19, కెంకండులైనుబీచ్, మద్రాస్.

వినోదకరమగు తెలుగు నవలలు

లీలా లేక సురేంద్రనగరము:—ఇ. దుశ్శీల మనశ్శైర్ష్యము చాపల్యానిగుణములు కల్గింపబడినవి. రూ. 1-0-0
యశోధర:—ఇం దొక మూడుది తనమగనివై గలయనుగా గమునై పడరానిపాటుపడి యున్న తన్ధితికి దెచ్చును 0-12-0
మనోరమ:—మగడు పేటకీ రాక్షసునాద్ద జిహ్వకొనకతని సామర్థ్యంబుచే విడిపించి, శ్రీల పె. డ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంభ:—ఆస్తిపై పడరానిపాటు కి యున్న తన్ధితికి దెచ్చు సామర్థ్యకతి కథ ... ఆ. 0-10-0
సహనాదర వాంఛ:—తిమ్మకూరు బుద్ధి లేక కలహించినను అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. ఆ. 0-4-0
అత్తలారాభుటమున కోర్కెవికోడండ్ర ప్రలాపము:.. అత్తలు కొడండ్రను బాధించు విధములగలది ఆ. 0-2-0
మిత్రరోహము:—ఆపద్బంధుడగు మిత్రునివై నిందమోపి కడకు తాను జిహ్వకొన్న వానిని గుతించిన నకల 0-8 0
వలయువారు:— కణ్ణాక్ బుక్ డిపో,
6, వెంకటేశమేష్ట్రవీధి, సామాకాపు పేట, మదరాస్.
ఇవియేగాక యితర నవలలు కథలు పంపుడని: పంపుదుము.

పత్రికా పాఠకులకు విన్నపము.

సాలామిసి మురబ్బా డబ్బా 1-కి 1-0-0 అని చేతివారపాటున వేయబడినది. దాని అస్సలు ఖరీదు డబ్బా 1-కిరూ 2-0-0. ఈసంగతి ఎల్లరును తెలిసికొన వేచుచున్నాము.

డి॥ మన్నాలాల్, బెంగుళూరు సిటీ.

ఆత్మబిజ్ఞానా.

శరీరమును విడిచివేతెనునాత ఆత్మస్థితి.

దయ్యముల సద్భాగమును గుఱించిన కాశ్మీరు చర్య గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్నబైజా చక్రవర్తిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0. మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము

591 హాస్టువాక్కు 212, చందరావ.

కూరకాయల, పువ్వుల విత్తులు.

పండ్లచెట్ల మొక్కలు, సంవంగి, రోజూమొదలగు మొక్కలు మా వద్ద దొరకును. కావలసినవారికి ఇంగ్లీషు కన్నడము ధరల పుస్తకము ఆర్థికాస్థాంపులు పంపించువారికి పంపబడును. విలాసము:- యం. ఓబళ్ళప్ప అండుబ్రదర్సు.

588 బసవనగుడి, బెంగుళూరు సిటీ.

ఇందుమతి పరిణయము.

కుమాభూర్తటి కృతాంధ్రకావ్యము రు. 0-10-0

అచ్యూతాచార్యశ్రీధరము

సంస్కృతాలకారకావ్యము రు. 2-0-0

వైరెంటిని ఏకకాలమున గొనుచిద్యావలకును, పుస్తక భాండాగారములకును, సగము వెల. ఈక్రిష్ణసురరత్నమాలికే. మేనేజరు, ముసునూరు యస్టేటు

628 మాజీశు, కృష్ణబిల్డా.

పాఠము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాలు - గ్యాసుడిప్ ములు - బొమ్మలకాట్టలు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్సు, విశాఖపట్టణము.

రసభస్మము	తులం 1-కి	0-10-0
ఆదిపద్మికానా లేక జున్ను	"	8-8-0
బాలాచ్యుతము	సీసా 1-కి	0-12-0
గుండుకు నూనె	సీసా 1-కి	0-6-0

అచ్చుతాంజనం డిపో, 7, తంబుకెట్టిరీధి, మద్రాసు.

యాకన గుండరిమణుల కథలు	2-0-0
చంద్రరేఖ, పుష్పలీలారతి, నవల 1-కి	0-8-0
సంగీత కథాసంగ్రహము	1-4-0
గానవిద్యా విశేషిని	1-8-0

523 "విద్యావిధి", 87 రామస్వామిశిధి, మద్రాసు.

నీవు ఇల్లుకట్టెదవా? అట్టుయక కాస్తు అయిరక కాలము, స్పీరిల్ స్టెయిర్ కేసెసు, ఆర్మ మెంటల్ రెయిలింగ్సు వరై గాలకు, (సి. గోపాలనాయకర్ అండుసన్సు బేసిక్ ఫౌండ్రీ మద్రాసు వారికి ప్రాయము.) 557

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమునా కార్యోనుభవమును పొందుట స్వాభావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుట వలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉచితము మైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరస్థాభ్యున్నత దృఢగ్రామియును అయ్యున్నదిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నీయబడును. హాస్టు వార్డియన్ మేమే ధరించినవెదము. వెంటనే వ్రాయును 219 వైద్యశాస్త్ర మునిశేంకర్ గోవిందజీ, అలెక్సానికా హోవభాలయం 156, బ్రాడ్వే, చందరావ.

ఉచితము! ఉచితము!!

మానవ గడియారము

దానిని బొగచేయుట ఎలాగు?

144 పుటలగల వైద్యగ్రంథమును చదువుటవలన మానవ గడియారమును రిపేరుచేయుటకు నేర్చుకొనవచ్చును. క్రయము లేదు. తపాలాఖర్చు లేదు. రాజవైద్య నారాయణజీ శేకడజీ, 20, చీనాబజారుకోడ్, చందరావ.

సంఘ సంస్కారము

[దుగ్గిరాల వేంకటసుబ్బారావుగారు]

సంస్కారము బహువిధపడినవివరించుకొనితము. మృగములు, దుగ్గములు. విశేషకష్ట సాధనములు. మానవాధీనములు. ఆత్మశక్తి విభృంభణము, నవీకరణస్వముద్భవము, సంస్కార సంజనితములు. ప్రభుత్వమున, పాపాణమునలె నన్న రత్నమును సంస్కరించినకొలది శోధిత్విగూ కావమును చాల్చగలరు. దుగ్గముగనున్న మృగమును సుపరిష్కరింప మొనర్చినకొలది సుశోభితము కాగలదు. గుణాధిపతిమధురమ గ్రంథమును, విమర్శించినకొలది ప్రకాశించగలదు. ప్రభుత్వా! లేక రత్నము? ఈగారి సరినూ, కాదా? యని గుర్తెంగి సంస్కరింప బూతుట సులభసాధ్యము కాదు. సంస్కారశక్తిగూ మేమి? ప్రతిభకే పరిశోధించి పనిపరచుటగదా! శిల్పి మొదలంటి కొద్యుకో వెట్టి పనిచేసేవారావముల కట్టెరుట బెట్టుచున్నాడు. వ్యవసాయము బంగారుమట్టతో వెట్టి మూపురుల కిచ్చుచు పొందగ్యమును గల్పించుచున్నాడు. కుంభకారకు మంటిముద్దతో వెట్టి సుమముల నిర్మించుచున్నాడు. బాపురే! సంస్కారసామగ్ధ్యమును కన్గొంటిరా? అన్నిటివలె సంఘమును గూడ నిర్దిష్టముగ సంస్కరించుకొనుట సాంఘిక దృక్పథమై యున్నది. ఆచారములు, శాస్త్రములు, పాంధ్రసాహిత్యములు, మానవ పరికల్పితము. జేతకాల పాశ్రోపము క్ష నిక్షేపములు. ఆచారములందరి సహజభావులు జేత సురక్షితము. సంకలనసంఘముల బాగ్యాలోచించి, యాచారముల స్ఫురించి యుండిరి. మధ్యమధ్య స్వాధ్యక్షరామణులును, జేతదోహులు, నగు కొందరు వారికి కృత్రిమరూపముల గల్పించియుండిరి. ఆ యాచారములు, బహుకాల సమాహితము లైనను, కాలగ్యత్యాసమును బట్టి యొక్కొక్కప్పుడు త్యజంపవలసి వచ్చును. మార్చవలసియుండును. సహచార పాపానందంపు, దురాచార శృంఖలాలును, మనుష్యధర్మములు. జ్ఞాన చతువును విన్నాపిస్త మొక్క, మంచిచెడుగుల విచారించి సంకరించుట, యాశ్వినోదేశ్యముకాని, తప్పియేపో విన్నవై చెప్పినదే జేదరునియు, బాగో, ఓగో, పూర్వముల పల్కినదే మహామంత్రమనియు, దలంచి బుద్ధిపూర్వకముగ, కొంపకు నిప్పు పెట్టుకొను నిర్భాగ్యులగులే! తనదీపమని ముద్దుపెట్టుకొన్న విషము గాలకుండునా! తెలిసియు గోతిలో బడనేల!

మార్పు ప్రకృతిజన్యము. వృద్ధాప్యమువచ్చిన వృక్షమును చేరించి, ఆ స్థలమండే, జేరొకటిజమును నానిన, సహజ లాభాన్ని రేఖలతో పొరుగులును విభృంభింపదా? జీవవత్తు మునకంటే, ఆభినవా చ్చాదనము, రామజీతుకముగ నుండదా! ఆశ్చర్యచేటే మంతిర కిథిలమైనచో, మారము మన గలదా! అభిమానము నిల్వగలదా! సర్వత్ర క్రొత్త మొకవంత, ప్రాతయొక గోత, అను లోకోక్తి వర్తింపుచుండ నీ విషయమున నేల పెదమొకము బెట్టవలె! క్రొత్త జేదని, ఆభినవో త్యాహమునకును, ఉత్పేద్యమృత్యుమునకును కొంగు బంగారమునుడి! పూర్వలకంటే మహాసమర్థుల మీర స్వగమముండి యుట్టిపడినాగా యని సంస్కారులను, అనగకాచారపరాయణులు కొందరు మేల మొనర్చుచున్నారు. ఎవరు సాంఘిక రాజ్యాంగ, మత విషయములందు పారంగతులో, ఎవరు పూర్వాభుని కాచార, విమర్శనముందు సంపూర్ణ సాహితీ ధుర్బల్యో, వారు జేతజేమమునకై సూతన సందేశములను, నూతనాదర్శములను జేతయల పృథ్విరథమున బెట్టుచు, సంఘమును జేతపూహదీప్తిమంత మొనర్చుటకు సంస్కరియింప, సరిసిరి. ఏరా సంఘసంస్కారులని, మధిజేపించుటకు జ్ఞానముగల మనుజుని మన సాక్షునా? నోరెత్తగలదా? మూడుకాళ్ళ ముసలివాండ్ర మంటలకేమి లెండి! సంస్కారార్థులగు, మహాపురుషుల యున్నతాతయముల స్వీకరించి వర్తింపుచు బహిరంతరము వారందరు సంస్కారాభిలాషులుగ నెప్పు బడుదురు. జనసామాన్యమునకు మార్పున్న భయము. క్రొత్త యన్న దయ్యము. అలవాటుపడుట కష్టము. పడినయలవాటును దప్పించుటకు పెద్దలు దిగిరావలెను. వారికి తోచినదే తొమ్మిదికొట్టు. నచ్చినదే లక్షవరహాలు. మంచిదని పరులు పదివందలు చెప్పినా వినరు. విన్నారా వదలరు. ఇది వారిపద్ధతి. గొప్పవాడు గంభీరభావమున, అభివసారాంతమున వెదజల్లుచుండును. ఆ సారాంతమందలి సారస్వము సామాన్యజనులకు గోచరింపమిచేత రంగసంఘ సంఘన్నచేత మూర్ఖత్వము సాగరము తెలుగున సంకభిత చేతములు చెలరేగగలరు. పట్టణములకంటే పల్లెలం దల్పసంస్కారమునకే కల్లాల ముద్ద విందుచున్నది. రాజా రామమోహనరాయలు సహజభవ

పద్ధతిని మాన్ప మద్యమించినప్పుడు హిందూజేత మంతయు నెంత కల్లాలమునకు పాల్పడినది. కాని వైద్యశాస్త్రాధిగుణములతో, నిశ్చల సంకల్పముతో, కాగ్యానుష్ఠాన మందున్నచో, నానాటి కాకాగ్యప్రాత్యస్తమే, ఆకర్మ మూర్త్యమే, ఆస్వాధ్యహానిత్యభావమే, ప్రశాంతిని స్థాపించగలవు. తప్పక, సంస్కారప్రయోజనప్రబోధితులై జేతయులు ప్రేమరసము గురిపించగలరు. విశ్వాసమందున్నందుల (బకటింపగలరు. సంస్కారాభిలాషులు, ఆత్మవిశ్వాసము, పట్టుదల, ధీమ, అను మూడుగుణముల ముఖ్యముగ గల్గియుండవలెను. ఆత్మవిశ్వాసమే స్వీయాన్న స్వయమను మూలనూత్రము. తనమనస్సును తాను నయ్యవలెను. తేకున్నచో, త్రికణాశుద్ధిగఁ దోచిన కన్దవ్యమును, మాతాపితరులు, స్మృతికృత్యబాంధవులు మొదలగువారు న్యతీకేతులై నివాసించుటచేతునకు, స్వసంకల్పసాధనమునకై పతితు డగుటకు కారణ మేమి? ఆత్మ విశ్వాసమూర్త్యుగాడే! తన మొకటితలంపే మంచినది (త్రికణణము లొక్కపెట్టున గగ్గోల పెట్టుచున్నను, కొంతవరకు మా హాసముద్రమునం దోలబడి, చివకు పెద్దలవాట వ్యధపుచ్చుట పాడిగాదని, తనలో వాను పిచ్చిపిచ్చిప్రయలంగొని, దద్ద మ్మగుటకు మేకుమేమి? ఆత్మపూతుకత్తుమే.

కాశ్యోగ్ధాతముననే తల్పి) మానవసగుల క్రిక్కుముగఁ బరికించి మరి సాధనకు బూతుట చిశాలహృదయులపద్ధతి. బూనికదాది విన్నుకారులగు పిదపనుటయుల మాటల గీటు పుచ్చి, శక్తియుక్తులనేగాక సర్వస్వమును ధారపోయునంతటి జరిపట్టు గల్గియుండవలెను. తగు ప్రోద్బల మొసంగువారు లేరని, తాదలంచినట్లు ఫలితము గల్పించలేదని, యేమేమో వగచి, వగచి, విడచుట పాడిగాదు. పురుషలక్షణ మనలే కాదు. ఎవరి పురోభివృద్ధికి, ఎవరిభావుకమునకై నీ శీవితము నర్పింపుచున్నావో, స్వేదనాశములనుండి, ముగ్ధులందువుల ప్రనింపజేయుచున్నావో, వాత నీకుప్రతిహాయకుడుయే గాక, ఆక్రోశించుటయే గాక, పలుముఖుల ప్రతిష్టయ్యుగముల నన్నేషింపుచుండురు వారు న్యతీకేతులై దూషింపుచు, కాగ్య విమూతమునకు గడంగుచున్న కొలది, ఉక్తక ముద్దిపింప, ఉత్సాహము పెచ్చుపెరుగ, పాపమ మినుచుడింప కార్యమును గట్టెక్కింపవలెను. క్రియారూపముననే వారిపెచ్చు దన్నరలేగాని, లేనిపోని వాదవివాదములను ఢీకొని, పల్కునతో పగనానట లొగుగాదు. అనవసర వా గ్య్యయ మేల! మొట్ట మొదట పెచ్చురీతుల వెక్కిరించిన ప్రతి కణురే ప్రాణమిత్రులు కాగలరు. ఈకష్టనష్టములేని వండురుచున్న హృదయమందలి పారువశక్తి సన్నగిలి ఉత్సాహాన్ని వల్లబడగలదు. అదైగ్యమే, ఉన్నత జీవి రూపుమాపి లేని యసమర్థతను, గొనితెచ్చిపెట్టగలదు.

ఆపదలందే, కష్టములందే, ధైర్యమును, నిశ్చలతను ప్రకటించినవాడే సత్వర్థముగ కేర్తిప్రతిష్ఠలకు బాల్పడగలడు. సంస్కారమును గాంపగలడు. వారిని జూచియు వీరిజూచి యు, కాగ్యమునకు తొడరుట వెట్టి. స్వాభావికోద్రేకముచేరినే స్వయమగ్యమాలముననే, దిగవలెను. లేక పులినిజూచి నక్క వాతపెట్టుకొన్న, పులియుగునా! ఆత్మప్రేతుండే కాగ్యమునకు గడంగినవాడే కొంతవరకు సాంఘిక దౌష్ట్య క్రియాకలాపమున కుద్విగ్నచందక నిల్వగలడు. అధికులకును, అల్పులకును, నొకతాతత్యముగలదు. అధికులు, విద్యాధికు లేదని నూచించినచో, ఆభావసముద్రమందలి లోతు చిరుక్కు నందాక, నందు ప్రవేశింపరు. అల్పులన్ననో, ఆ విద్యాధికుల వాక్యాతుగ్యమున కుద్వి తల్పిలై వెంటనే దుమికి దరిగాన లేక, వెనుదిరుగకలసిన వారగుదురు. ఎంత యుక్తముతో దుమికిగో, అంత భయముతో దిగగనే వెనుకకు మరలుదురు. అధికులన్ననో ప్రవేశించిన వెనుదిరుగక గట్టెక్కిగలరు. ఇంతియ న్యత్యాసము. కొందరు విద్యాధికులు గంభీరోపన్యాసము లొసంగి, గొప్పవాదానము లొసర్చి చెప్పటలలో కూరులై, చేయుటలో కూర్చు లాటచే, ఆకాగ్యభీరునే ఇనసామాన్య ప్రామాణికునిగాఁ దైకొని మాటలు కొటలు దామును, చేతలు గడవలు చాటవని సంస్కారుల నందర కధిజేపించుచున్నారు. ప్రేలినట్లానన్నమిచే నుపన్యాసాదులకుఁ గొంత వన్నె దగ్గుచున్నది. చేయుట చేతగానివారు చెప్పకున్న సముచితముగ నుండును. ముఖ్యముగ సాంఘిక రాజ్యాంగ సంస్కారమార్గములందు పాటుపడుదురుగాకయని పేడుచున్నాను.

కావలెను.

16 సం॥ ల వయసు గల విద్యావతి యగు వైశ్యవితంతు కన్యను వినాహ మాడుటకు వైశ్య పరుడు కావలెను. సితిగతులు తెలుపుచు యీక్రింది చిగునామాకు వ్రాసిన వివరములు తెలియగలవు. హిందూ సంఘసంస్కరణ సభ, ఏలూరు.

ఫోటో నెంటు జాగ్రత్తలు.

(౧)

జనవరి 2 నుండి ౧ వారము

రాష్ట్రపతిగారి కేవలపరిచయముగా వస్తువులను గురించి గవర్నరుగారు విశాఖపట్టణము జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ నియమించిరి.

మహాద్వారములలో సామాన్య బహుత్వము గల గవర్నరుగారు మరల ఆనాటికి పురపాలక సంఘ సభ్యులుగ నియమించిరి.

కృష్ణము రామలింగయ్య చెట్టిగారు కడప పురపాలక సంఘ సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కూరము సుందరాచార్యులు నరసింహాచార్యులుగారు కడప జిల్లాలోని జమ్మలమడుగు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

యలమర్తి కృష్ణమూర్తిగారు రాజమహేంద్రవరము తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

పెనుమచ్చ వేంకటపతిరాజుగారు రాజమహేంద్రవరము తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

రామసాగరము శ్రీనివాసరావుగారు బళ్లారి జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగ హోస్పేట తాలూకా బోర్డువారిచే నెన్నుకొనబడి నియోజకులైరి.

గోదావరి జిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటు, తుని డెప్యూటీ ప్రెసిడెంటు మొదలగు నరసింహాచార్యులుగారిని కాకినాడ తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నియమించెను.

ఈక్రింది సభిజిల్లాల మార్పులు ఆచరణమైనవి:—

(1) పరమారు రాజగోపాల ఆచారిగారు వీరవల్లి నండి పాలకొండకు (గోదావరి విశాఖపట్టణములు), ఇదివరలో వీరు పాలకొండలో నాటింగుగా పనిచేయుచుండిరి.

(2) తెన్నేటి వల్లభస్వామిగారు పాలకొండ (గంజాము విశాఖపట్టణములు) నుండి చిత్రపురమునకు (గంజాము), ఇదివరలో వీరు చిత్రపురములో నాటింగుగా పనిచేయుచుండిరి.

(3) భక్తరాజు సుబ్బారావుగారు చిత్రపురమునండి బరంపూరునకు (గంజాము), ఇదివరలో వీరు బరంపూరు నందు ఆటింగుగా పనిచేయుచుండిరి.

(4) కావూరి చింతామణిగారు బరంపూరు (గంజాము) వేరుపడినది వీరవల్లికి (గోదావరి విశాఖపట్టణములు) నియమించబడిరి.

హైదరాబాద్, ఒరిజిటల్ నైపు, ధర్మఅనియెంటు రిజిస్ట్రారు, చక్రవర్తిగారి గురువారము ఆరు కామ్యూనిటీ కార్యకర్తలు హైదరాబాద్ గారికి మదగాను హైదరాబాద్ ముఖ్య న్యాయమూర్తి గారు రెండు మాసముల పండ్లను దినుములు నిండు జీతము మీదను, మరి 18 దినములు సగము జీతము మీదను క్రిందటి డిశంబరు 5-న తేదీనుండి మూడుమాసములు నిలిపిచ్చిరి.

హైదరాబాద్, అసెంబ్లీ, బెంచ్ క్లర్కు ధూపాలరావు వేంకటరావు పంతులుగారు నాల్గవ తరగతి ముస్లిముగా పని చేయ నియోగింపబడి నంద్యాలకు నియమింపబడిరి. జనవరి 3-న తేదీని పనిలో చేరవలయును.

నంద్యాల జిల్లా ముస్లిము సింగితము నరసింహారావు పంతులుగారికి సగము జీతముమీద జనవరి 3-న తేదీ నుండి ఒక మాసము నెలవీయబడినది.

హోస్పేట మార్కెట్ పూరుల జిల్లా ముస్లిముల టెయిల్ గోపాలకృష్ణయ్య నంబూరి గోపాలకృష్ణారావుగారుల అన్యోన్యపు మార్పులు తిరిగి యుత్తరవిమ్మవర కాపబడినది.

విశాఖపట్టణము జిల్లా నర్సాపట్టణము డివిజను సబ్ కలెక్టరు సి. హెచ్. బ్రాహ్మగారికి జనవరి 3-న తేదీ నుండి వాగ్ము దినుములు నెలవీయబడినది.

బళ్లారి జిల్లా, హోస్పేట డివిజను ఆఫీసరు డి. జి. బ్లెక్ గాంకి జనవరి 3-న తేదీ నుండి నాలుగుదినములు నెల వీయబడినది.

ధర్మవరము రెవిన్యూ డివిజను ఆఫీసరు బసవరాజు నూర్యారావుగారు పంతులుగారికి అసెంబ్లీ నీలయి నపుడు స్వదంత్రుల నాంగ్లభాషను సాక్ష్యములను వ్రాసికొనుట కధికార మీయబడెను.

అసెంబ్లీ సీనియరు కేసులలో విశాఖపట్టణము, అడివేనలు జిల్లా ముస్లిముల జాను ఛార్జెసు పీల్ ఫోలరు, పి. సి. ఎస్. గారికి స్వదంత్రుల నాంగ్లభాషను సాక్ష్యములను వ్రాసికొనుట కధికార మీయబడెను.

అసెంబ్లీ సీనియరు కేసులలో నల్లూరు జిల్లా నెవన్సు జడ్జి డబ్లియు. ఎల్. వేంకటరామయ్యగారి కాంగ్లభాషను సాక్ష్యములను వ్రాసికొనుట కధికార మీయబడెను.

నెంటులు సర్కిలు బాలికాపాఠశాల ఇనస్పెక్టరు కెసు క్రిస్టియానా మేరీలిచ్చి కన్న గారికి జనవరి 3 వ తేదీనుండి తొమ్మిది రోజులు నెలవీయబడెను.

స్థానిక వార్తలు

(౧)

జరుగబోవు సంగతులు.

జనవరి 6, మంగళవారము.

కాననభద్రసమావేశము

ఉద 11 గం.

సుగుణవిలాస సభ ; ప్రస్తుత వాటకము.—

వేటిదినము రాత్రి 9-30 గంటలకు సుగుణవిలాస సభవారు తెలుగుభాషలో ప్రస్తుత వాటకమును విశ్లేషించి పురమందిరమున ప్రవర్తించెదరు.

ఉత్తర చెన్న పురి హిందూ బాలికాపాఠశాల:—

1-వ తేదీ నాటి రాత్రి ప్రవర్తనమున లాభము వచ్చిన రూ. 66-5-4 లను కోడి రామమూర్తినాయకుగారు పాఠశాల కిచ్చివేసిరిని కాంగ్లదర్శిగారు తెలుప గోరుచున్నారు.

చెన్న పురి నవ్వు వాతము:—క్రిందటి సం || రము

జనవరి 1-వ తేదీనుండి డిసెంబరు 31-వ తేదీవరకును చెన్న పురియందు కురిసినవర్షము 46.47 అంగుళములు. దామాషా మీద కురియవలసిన వర్షము 49.03 అంగుళములు.

చెన్న పురి మరణజాబితా:—క్రిందటి నెల 24-వ

తేదీ మొదలు 31-వ తేదీ వరకు చెన్న పురిలో మరణించినవారి సంఖ్య 381. యూరోపియనులు 1, యూరేషియనులు 5, భారతీయ క్రైస్తవులు 17, హిందువులు 296, మహమ్మదీయులు 52. మైలునకు పడిన మరణసంఖ్య 88. 2. గత పది సం||ల దామాషామీద మైలునకు పడిన మరణసంఖ్య 43. 2.

తపాలా నోటీసు:—మదరాసు బొంబాయి పో

స్టలు ఎక్స్ ప్రెస్ సెయిన్ ఇటువైపు నడువను. ఇంగ్లాండు మొదలగు దేశముల కంపనలయల తపాలను మరు ప్రకటనము వరకు ప్రతిక్రమణము నాదును, బొంబాయివైపు పోవలయును నుత్తరములను తపాలా కంపనల కంపనలయలతో ఆ కేళ సరికి తపాలా కంపనలయలయను.

రామకృష్ణ విద్యాధివసతిగృహము.

మైలాపూరు (మదరాసు) నందున్న రామకృష్ణ విద్యాధివసతి గృహముయొక్క 1916 వ సంవత్సరపు వృత్తాంతములను దానిని బాగుగ నిర్వహించినట్లు తెలియుచున్నది. పాఠశాలలందును కళాశాలలందును చదువుకొనుచున్న 14 మొదలు 28 ఏండ్లవరకును వివిధ ప్రాంతముల ముస్లిములకు విద్యాధ్యయన గత సంవత్సరమున నాగృహమునందుండి. విద్యాధ్యయన మించి మత నైతిక పరిసరములను దుంపబడిరి. అటుల నుంచుట గృహము యొక్క ముఖ్యోద్దేశము. కొలదినుండి ధనాధికులయ్యు గొప్పవిరాళములు మాత్రమే గాక యనేకచిల్లర విరాళములుగూడ గృహ పోషణకు సహాయకరము లగుట సంకోచకరము. విరాళములు రూ. 260 లు మొదలు రెండవాలవరకు గూడవచ్చును. చందా దారులపేర్లు ఎనిమిది అయ్యుటలు పట్టినవి. దీనినిబట్టిమాడ లోకులవసతిగృహము యొక్క మంచినిని గ్రహించి తరుత్తి కొలది సహాయము చేయగడగిరిని స్పష్టమగుచున్నది. వసతి గృహమునందు మరయొక ముఖ్యోత్తము గలదు. నిజాపేటటిక మనుభవించు మాతమునగాక నిజు సేవటికముతోపాటు శక్తి సామర్థ్యము లుండినగాని ఏవిద్యాధి కిని సహాయము జేయవచ్చి గృహమువారు ముస్లిముల తీర్మానించుకొని దాని ననుసరించి నడచుకొనవలయు ననునద్దేశము మిగుల మంచిది. ఒకానొక మందబుద్ధి నధికముగా జనువమని దాతృత్వపు సామ్యము వ్యయముజేయుట మంచిదికాదు. అందువలన ననేకవిషయములలో ధనము శుష్కముగా వ్యయమగును. విద్యాధియు ప్రాపంచిక జీవనమున కు ప క రిం ప క జెడిపోవును. కమిటీవారు బాగుగ పనిని నిర్వహించి బోధించు న్నారు. కడలూరునందలి ఉదార హృదయులగు ముస్లిము గారికరు విద్యాధ్యయన స్థిరపరిగృహము నేర్పరచుటకయి మైలాపూరు, సులైవాను రోడ్డువద్ద నొకస్థలము నిచ్చివేసిరి. గృహనిర్మాణమునకు రూ 50,000 లు పట్టునని యూహింపబడినది. కమిటీవారు ధనమును గూడ జేయుట కయి ప్రజల యాచించుచున్నారు. ధనము సమకూడునని నమ్ముచున్నాము. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది. గృహము విద్యాధ్యయన ఆరోగ్యమునకును సాధ్యమునకును అనుకూలముగ నుండగలదు.

ఇట్టి వసతిగృహము లనేకములు చెన్న పురియందు విద్యాధ్యయన సౌకర్యమునకై స్థాపితము లగుచున్నవి. ఆంధ్రు లొక విద్యాధివసతిగృహమును స్థాపించి నిర్వహించలేకను విడిచివేట్లైన విషయము విదితము. ఇతరులను చూచియైనను ఆంధ్రజనులు విద్యాధ్యయన సౌకర్యమునకై యొక వసతిగృహమును స్థాపించెదరుగాక.

చెన్న పట్టణమునందు ఆంధ్రులకొరకు దినపత్రికను స్థాపించు విషయమై యోచించుటకు లక్ష్మణపురియందు జరిగిన దేశీయచూహసభకు వెల్లిన ఆంధ్రప్రతినిధులు చెన్న పురివారి కాంగ్రెసు కమిషనునందు సభచేసిరి. ఆనరవిలు బి. వేంకటపతి రాజు (విశాఖపట్టణము) కొండ వేంకటప్పయ్య (గుంటూరు) బి. వి. ఎస్. రామస్వామయ్య (తంజావూరు) జి. రామసేనారావు (కడప) ఎస్. లక్ష్మణరావు (గుత్తి) వై. శేషప్ప (గుత్తి) టి. సుబ్బారావు (గుత్తి) ఏ. నూర్యనారాయణమూర్తి (చిత్రపురము) కే. శేషచార్యులు (నర్సాపురము) పి. సి. వేంకటచలపతిరాజు (విశాఖపట్టణము) వి. శీతారామస్వామి (కాకినాడ) వి. రామమూర్తి (కాకినాడ) వరహగిరి వేంకటజోగయ్య (బరంపూరు) వి. సత్యనారాయణ (కాకినాడ) కే. గుండురావు (కడప) హెచ్. శేషగిరిరావు (పెనుకొండ) ఏ. పరమేశ్వరరావు (నంద్యాల) ఏ. శ్రీనివాసరావు (పాద్మటూరు) గార్లకు, మరయొందరును సభ నలంకరించిరి. వరహగిరి వేంకటజోగయ్య పంతులుగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. సభయందు క్రింది తీర్మాన మంగీకృతము.

ఆంధ్రుల యభివృద్ధికై ప్రయత్నము చెన్న పురియందు ఆంగ్లదినపత్రికను ప్రకటించుటయన సరమనిసభవారి యభిప్రాయము.

ఇందునిమిత్తమై భాగనిర్ణీతమైన కంపెనీని యేర్పాటు చేయవలయును. భాగమునకు చూరుకూపాయల వంతున మెయ్యిభాగముల నేర్పరచవలయును.

ఇందువిషయమై పనిచేయు నిమిత్తము జిల్లాసంఘముల నేర్పరచుటకు కొందరిని కోరిరి. వారు మరయొందరు సభ్యులను చేర్చుకొనుట కధికారముకలదు.

కొండ వేంకటప్పయ్య పంతులుగారు సంఘమునకు జనరలు నెక్రిటరీగ నుండవలయును.—ఒక విలేపుమకు.

ఒకవిలేపుమట్టువ్రాయుచున్నాడు:—ఆర్యక్షత్రియ మహాసభ డిశంబరు 27-28-29 తేదీలలో హిందూపురము నందు జరిగినది. సభ ఆదర్శము క్రమైంది. శ్రీయుత ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారివలన వైదిక వివాహము జరిపింపబడినది. ఈనివాహము సభయొక్క తీర్మానములకు ఉదాహరణముగ ఆర్య నారాయణమూర్తిగారి కూతురు శ్రీ దేవచ్యుతను సికందరాబాదు నివాసులగు హనుమాన్ సింహవర్మగార్లకుమారుడు సుఖదేవవర్మకును పాశ్చిమజాతి జరిగిత్వ ఇది స్వయంవరమును ప్రాథమికవివాహమునై యున్నది. గురుగ యలలోగల వివిధభేదములవారకు ఖత్రీ, సోదరశ్రేష్ఠు సింహ, వండి, మాగధ, నూర్, రాచ, భాట్, రాజులను పాంథ మొదలగువా రందరు చేరియుండిరి. మైసూరు, రాబాదు రాజ్యములనుండియు క్షత్రియసామ్రాజ్యముల లకులు వచ్చి వికమత్యముగ నందరును సంబంధబాంధవ్యములు చేసికొనుట కంగీకరించి అందుకు నిదర్శనముగ నుపయోక్త వివాహము సభలో జరుపబడినది. ఈసభ యితరసభలవలె గాక సభయొక్క నియమపాలనమునకు ఆదర్శముగ కావ్యములతో యుక్తముగ జరుపబడినది. ఇకముందును ఈలాగు ననే సభలో ఉపనయన వివాహ సంస్కారములు ఆంధ్రాభిలషు పాటింపక జరుపుటకు తీర్మానింపబడినది. సభలో ప్రతిసమయమందును శ్రీలు హాజరుండి విషయములను వినుచుండిరి.

మొన్న విజయనగరమునందు జరిగిన బాడ్మింటను ఆటయందు రాజమహేంద్రవరములోని నింబులు బాడ్మింటను కప్పవారు రాజావారు సమర్థించిన రజితభేటికమును గెలుచుకొనిరి. అది 500 రూపాయ లందును. ఫేటకమును గెలుచుకొనినవారికి 5 వెండిపతకములును వచ్చినవి. రాజమహేంద్రవరములోని ఫట్టుబాలుటిమువారికే 200 రూపాయల వెండి గిన్నెగూడ వచ్చినదట.

తెజవాడ తాలూకా ఈజుపుగల్లు గ్రామమునందు సుమా రియదీనినములనుండి కలరాప్రారంభమై కొంతమందికిరిగినది. వ్యాధి తగిలినవారిలో మూడుమంతులనుండికి నమృతమైనది. వారి ప్రజానరక్తులును 28 వత్సరములవారు వగు ముస్లిములవైతని సీతాగారుయ్యగారిని తనపొట్టున బెట్టుకొనినది. వారు చాల మంచివారు.

విషయానుక్రమణిక.

సంఘసంస్కారము
సాంకేతికవాదము
ప్రధానవాదము

కాంచనమండలి
మహమ్మదీయ మహాసభ
ఐరోపా మహాసంగ్రామము

నిజేశ శాస్త్రివార్తలు
జేశయ తిలక్వార్తలు

సమకాలికాభిప్రాయములు, పోర్టుసెంటుబార్డ్ గణాంకము
వికలాభాతి శిష్యులు
ఇంగ్లీషు తిలక్వార్తలు

2 నుల యోచనలు మన కోరికలకు ప్రతికూలములని
3 వేరుగ వ్రాయ నవసరములేదు. కర్మసుగారు
4 వారి లేఖయందు సంస్కరిత సామ్రాజ్యసభ హిందూ
5 దేశముయొక్కయు మధ్య ఆఫ్రికాయొక్కయు
6 అంతర్వ్యవహారములను బాహ్యవ్యవహారములను
7 నిరూపించుట కధికారమును గలిగియుండవలయు
8 నని తెలిపియుండెను. ముప్పదికోట్ల ప్రజలు గల
9 భరతఖండపు స్థితిని స్వజాతీయాభిమానులైన కర్మ
10 సు మండలి నిర్ణయించుటకు బూనుకొనుట ధర్మ
మా వివేకమా? కర్మసుమండలి వివేకము లేకను
పూనుకొన నెంచినను పాలకవర్గమేల వీరికి తోడ్పడ
వలయును? పాలకవర్గము తోడ్పడినను ప్రజాభి
ప్రాయము నేల పరిశీలించ లేదు? కారణము
రౌండుటేబిలు మండలి యోచనలకును పాలకవర్గ
లాభములకును ప్రజాభిప్రాయము ప్రతికూలమగు
టయే యై యున్నది.

భారతీయులందు రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానము స్వల్ప
ముగ వికసించిన దని కర్మసుగారి నుతము. భారతీయు
లు ఆఫ్రికాజాతులవలె కేవలము మూఁగులుగాని వల
స రాజ్యవాసులవలె రాజ్యాంగ పరిజ్ఞాతలుగాని కా
రనివారి నుతము. హైందవ ప్రజలందు రాజ్యాంగ పరి
జ్ఞానము గల స్వల్పశాఖలు గలవట. కాని ఆ సం
ఘముల యభిప్రాయములను హిందూ దేశమునం
దవలంబించ దగిన రాజ్యధర్మముగ పరిగ్రహించు
టకు వీలులేదట. హైందవులకు సంయోగము
సంవిధానము బలము గలుగువరకును హైందవ
జనాభిప్రాయము హిందూ దేశమును పాలించుటకు
తగదట. హైందవుల రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానము శీలము
నందును బలమునందును నభివృద్ధి పొందనంతవర
కు భరతవర్షమునకు విమోచనసాధనము లేదట.
హైందవజాతీయం దొకభాగము సామ్రాజ్యభార
మును స్వార్థకరత్వము లేకను శక్తిసామర్థ్యముల
తోవహించగల కాలమువచ్చువరకును రాజ్యాంగ
నిర్మాణమును వికసించజేయుట బ్రతిష్ఠ పాలకుల
రాజ్యధర్మ మని కర్మసుగారు వ్రాయుచున్నారు.
హిందూ దేశమునకు సామ్రాజ్య రాజ్యాంగ నిర్మా
ణమునందు బాత్తుగ నవకాశము గలిగించనపుడు
దేశమునం దాందోళన మేర్పడి హత్యల కవకాశ
మేర్పడవచ్చు ననియును కర్మసు గారు తలచు
చున్నారు. కర్మసుమండలి యోచనలు భారతీయు
లకు రోపావేశములను గలిగించినవి. కొందరు
కుట్రను పన్ని భారతీయులను వంచించుటకై
ప్రయత్నించుట బ్రతిష్ఠ గౌరవమున కవమాన
కరము. ఇంకను నూరేండ్లుగడచినను పాలకవర్గము
భారతీయులకు రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానము గలిగిన దని
చెప్పుట దుర్లభము. అటులు చేయుటవలనను వా
రనుభవించెడి హక్కులకు భంగము గలుగును.
ఏ దేశమునను గాని సకల జనులకు రాజ్యాంగ
పరిజ్ఞానము గలుగువరకును రాజ్యాంగసంస్కరణ
ములు నిలుపబడవు. ఆంగ్లేయ జపానుదేశ చరిత్ర
ము లీభావమును బలపరచు చున్నవి. గ్రేటుబ్రిట
నునందు 1832 సంవత్సరమునందు సంస్కరణ
శాసన మారోదిత మైనపు డైనను ప్రజలలోవిశే
ష భాగమునకు రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానము గలదని చెప్పు
టకు వీలులేదు. రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానమును బడయు
టకు సంస్కరణమే సాధనము. క్రూరులైన ప్రజలు
ప్రజాతంత్రపరిపాలనమున కప్పులు కాక పోవచ్చు
ను. ధర్మపాతబద్ధులైన ప్రజలు ప్రజాతంత్ర పరి
పాలనమున కవశ్య మున్ను. ధర్మపాతబద్ధు లైన
మహమ్మదకు ఆచార్యులకు మహారాజులకు యోధు
లకు జన్మభూమి యైన భరతఖండమునందు రా
జ్యాంగ పరిజ్ఞానము చిరకాలము క్రితమే సంపదితము.
వారి యందుగల రాజ్యాంగ పరిజ్ఞానము ప్రకటిత
ము గాకపోవుటకు గల ముఖ్యకారణము వారల

కవకాశములను గల్పించుకుంటున్న యని విచార
శీలురకు విదిత మగుచున్నది. స్వదేశ సంస్థానము
లందు సంస్థానాధీశులు మంత్రులు చూపెడిరాజ్య
ధర్మము భారతీయులకు గల రాజ్యధర్మశీలమునకు
నిదర్శనము. ధర్మపాతబద్ధులైన ప్రజలు ప్రజాతంత్ర
మునకు సులభముగ నలవాటుపడుదురు. యుద్ధా
నంతరము భరతఖండమున కేవిధమైన పాలనము
రానున్నను యే భారతపుత్రుడును వలస రాజ్యముల
యధికారముక్రింద నుండ నిచ్చగించడు. భరత
ఖండమునకు సామ్రాజ్యభారనిర్వహణమునం దధి
నివేశ రాజ్యములతో సమానమైన ప్రతిభ
గలుగవలయును. భరత ఖండము షో వలస
రాజ్యముల కెట్టి సంబంధము గలదో అట్టి సంబం
ధమే వలస రాజ్యములతో భరతఖండమునకును
నుండవలయును. భారతీయులను వంచించుటకై
కర్మసు మండలియును అధికారవర్గాభిమానులును
పన్నుచున్న కుతంత్రమును వెలిబుచ్చినంగలకు
క్రాంతికులు ప్రతికాసంపాదకులు హామీను గారు
వంద్యులు. భారతీయులందరును నేకగ్రీవముగ
కర్మసుగారి లేఖను ఖండించుచు రౌండుటేబిలు
మండలి పన్నిన మాయోపాయమును నిర్మూల
ము చేయుటకై ప్రయత్నించుట యత్యంతావ
సరము. ప్రజలచే పోషించబడెడి యధికారులు
కర్మసుగారికి తోడ్పడుట విచారకరము.

మహమ్మదీయ మహాసభ.

కాలప్రభావము దుర్గాహ్వయము. నేడు దుర్గ
భమగు స్థితి రేపు సులభము కావచ్చును. శత్రు
వులు మిత్రులగుదురు. మిత్రులు శత్రువులగుదురు.
అశుభము లంతరించి శుభములు గలుగును. ఉదా
సీనత పోయి యుత్సాహము గలుగును. నిరాశ న
శించి ఆశజనించును. ఒకయుగమునందు హిందూ
దేశమున కేలికలుగ నుండిన మహమ్మదీయ సోద
రులభావములు కాలక్రమమున మారుట హైందవ
జాతీయతకు శుభావహము. హైందవులకునుమహా
మ్మదీయులకును మతమునందును భావయందును
వ్యవహారాచారసాంప్రదాయము లందును విశే
షమైన భేదముగలదు. కాని యుభయసంఘముల
కును సుప్రసిద్ధమైనభరతవర్షము జన్మభూమి. ఉభ
య సంఘములకును మతాచార సాంప్రదాయ
ములు వేరైనను భారతజనని సమానము. తమ
జననమునకు సుఖమునకు సంపదలకు భోగములకు
కీర్తికి నిలయమైన చూత్యభూమి యుభయసంఘ
ముల ప్రజలకు పూజాస్థాన మగుటయందు వింత
యేమియును లేదు. ఇంతవరకును ముత్రభేదము
చేయ సమకట్టిన స్వార్థపరుల యోచనలను మహా
మ్మదీయ సోదరులు పాటించినను గత సంవత్సర
ముతో ఆ నాటకము పూర్తియైవది. మహమ్మదీ
యులందు విశేషభాగము జాతీయమహాసభ యం
దును రాజ్యాంగాందోళనము నందును ప్రమేయ
మును గల్పించుకొనకను చిరకాలము మూకీభావ
మును వహించెను. కాని జాతీయసభాపాబల్యము
వ్యాపించుటవలన మహమ్మదీయులయందును ప్ర
బోధ మేర్పడినది. హిందువుల పురోగమనము
మహమ్మదీయులను మేల్కొల్పినది. మహమ్మ
దీయ నాయకులు మహమ్మదీయుల హక్కులను
గాపాడుటకును వారీయందు విద్యను వ్యాపింప
జేయుటకును 1906వ సంవత్సరమునందు మహమ్మ
దీయమహాసభను స్థాపించిరి. మహమ్మదీయమహా
సభకు విఘ్న పరంపరలు సంప్రాప్తమైనను సకలారి
ష్టములను గడచి జాతీయమహాసభకు సోదరీసభ
గ నిరుడు పరిణమించినది. గత సంవత్సరాంతము
నందు లక్ష్యగపురమునందు గూడిన హైందవజాతీ
య మహాసభవలె మహమ్మదీయమహాసభయును

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ జనవరి నెల 4-వ తేది

గురువారము

రౌండుటేబిలు మండలి.

మానవస్వభావము కడుచిత్రము. తనకొక
ధర్మము. ఇతరుల కొక ధర్మము. తనజాతి కొక
ధర్మము. ఇతరజాతుల కొక ధర్మము. ఈ భావము
లకు అవాంకారాభిమానములు గారణములు.
స్వాత్మార్థ పరనిరసనము మనుజులకు సామాన్య
స్వభావము. ముఖ్యముగ పాలకజాతి కీ స్వభావ
ము సమాజము. రౌండుటేబిలు మండలికి కార్య
దర్శియైన లయెనెలు కర్మసు భావప్రపంచమును
పాలకజాతికి గల భావప్రపంచమునే బలపరచు
చున్నది. రౌండుటేబిలుమండలి యుద్ధానంతరము
సామ్రాజ్యరాజ్యాంగ నిర్మాణసమస్యను యోచిం
చుటకై ఏర్పడినది. సామ్రాజ్యనిర్వహణభారము
ను బ్రతిష్ఠ ద్వీపములతో సాటిగ నధినివేశ రాజ్య
ములు గలిగియున్నగాని బ్రతిష్ఠ సామ్రాజ్యము
నిలువనేరదని ఆ మండలి నిర్ణయించినది. ఈనిర్ణ
యముల నాచరణమునకు దెచ్చుటకై వలసరాజ్య
ముల ప్రజల యభిప్రాయములను తెలిసికొనుట య
వసరము. వారియభిప్రాయములను తెలిసికొను
టకై కర్మసుగారు మొదటను ఆఫ్ఘ్నిలియాయందు
సంశ్చారము చేసిరి. ఇప్పుడు హిందూ దేశమునందు
సంచారమును చేయుచున్నారు. పేరునకు హిందూ
దేశమునందు సంచారమును చేసినను హైందవ
జాతీయా గాంక్షలకు విముఖులును అధికారవర్గాభి
మానుల కనుకూలములైన సర్ వెలెంటైను
షిరోలు మోరెను గాల్లాతో సన్నిహితసాహచర్య
మును గలిగియుండిరి. ఈ యుదంతము వారు వాం
ఛితులకు వ్రాసిన లేఖవలన స్పష్టమగుచున్నది.
కర్మసుగారు వారి లేఖయందు ఆయా దేశములకు
సంబంధించిన ప్రజాభిప్రాయములను ప్రత్యక్షముగ
గనుగొనుట వారి సంకల్పమని ప్రకటించిరి. కాని
హిందూ దేశమునందు వారు సంప్రతించిన వా
రందరును అధికారులు; అధికారాభిమానులు. అధి
కారులైన సర్ జేమ్సు మెస్టను పెమ్ముఫర్డు ప్రభువు
అధికారాభిమానమును సంపూర్ణముగ గలిగి
యున్నటులు వారి ప్రసంగములు తెలుపుచున్నవి.
లోకమాన్య బాలగంగాధర తిలకుగారిని తూల
నాడిన సర్ వెలెంటైను షిరోలునకు హైందవుల
స్వాతంత్ర్యోత్తి సమృత్త మెటులగును. సర్ షేర్
కిషునకు కొంతసానుభూతి యున్నను పాలకజాతీ
యాభిమానము పోజాలదు. కర్మసుగారు హైందవ
సామ్రాజ్యసమస్యలను గురించి ప్రజానాయకుల
తో సంప్రతించి యుండ లేదు. అధికార వర్గాభిమా

హృదయజాతీయబలము నప్రతిహతముగ స్థాపించి యిది. జాతీయమహాసభయందునలె మహమ్మదీయ మహాసభయందును గల యంతఃకలహము లంత యించినవి. మహమ్మదీయులు వారికి గల కలతల గుఱపనంపాదించుకొనుటయే కాకను హిందువుల కును వారికిని గల భేదాభిప్రాయములను సవరించు కొన గలిగిరి. ఈ సంయోగమువలన దుర్బలయైన భారతమాత నుబలమైనది. సర్వ సయదులహమదు చెప్పినట్లులు మాతృదేవతయొక్క రెండు కమల నేత్రములు వికసించినవి. ఈ మిత్రభావమును చిర స్థాయిగ వికసించ జేయుటకై యుభయసంఘముల వారును నిరంతరము పాటుపడి భారతజాతీయ మహాసభమును నిర్మించవలసియున్నారు.

అక్షిణపురమునందు గూడిన సభ కిధ్యక్షు లును ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులును హిందూ మహమ్మదీయ సాదగుల సమ్మేళనము నేకగ్రీవముగ ప్రకటించిరి. మహమ్మదీయులకు వారి మహాసంఘ మునకు దగిన ప్రాతినిధ్యము సామాజ్యనిర్మాణ విధానమునందవసరమనియును స్వరాజ్యసంపాదన విషయమునందు హైందవులతో మహమ్మదీయులు చేరుచున్నారనియును సభాధిపతి జిన్నా గారు తెలిపిరి. ఈ భావము జిన్నాగారిది గాక పోయినను సంఘభావమై యున్నది. సామాజ్య సభయందు మహమ్మదీయ ప్రతినిధులు హిందువులతో సగముమంది యుండునట్లును వంగ దేశమునందు 100-కి 5కి మంది మహమ్మదీయు లున్నను 100-కి 40వంతునను, సంయుక్తరాష్ట్రము లందు 100-కి 14మంది మాత్రము మహమ్మదీయు లున్నను 100-కి 80వంతునను మహమ్మదీయప్రతినిధు లుండునట్లును నిర్ణయింప బడుటచేసి హిందూమహమ్మదీయసంఘములకుసంయోగము సాధ్యమైనది. ఈ ఏర్పాటునందు మహమ్మదీయ నాయకులు హిందూనాయకులు చూపినత్యాగము పరిజ్ఞానము విదితమగుచున్నది. భారత జాతీయ వికాసమునకు ప్రాణప్రదమైన రాజ్యాంగ జీవనమునందు సహనము వివేకము దేశభావనానుల కవసరము. హిందువులు మహమ్మదీయులు ఏకదేశమునందు జన్మించిన సోదరులు. సోదరులందెవరు మాతృధనము సభికిముగ సనుభవించినను విచారపడుట కవకాశములేదు. ఉభయము చేరి స్వస్వస్వరంగమునుజేయుటవలన స్వీయస్వత్వముల సనుభవించుటకు మార్గ మేర్పడును. ఈధర్మమును గ్రహించి మహమ్మదీయ మహాసభయను జాతీయమహాసభ ప్రతిపాదించిన స్వరాజ్యతీర్మానమునే ప్రతిపాదించి ఐకకంఠ్యముగ సంగీకరించినది. మాతృదేశ హితమునగోరి మూకీభావమును వదిలి త్యాగముచూపిన మహమ్మదీయ సోదరులు తల్లిదండ్రులను బడయగలరు. ఇతరసంఘములవారును పెడత్రోవలను బట్టక మహమ్మదీయ సోదరుల మార్గము నవలంబించి స్వలాభమును గమనించి యెనను మాతృదేశహితమునకై పాటుపడుదురు గాత!

—(౦)—

మహమ్మదీ జిన్నా గారిమీద అభియోగము.
మహమ్మదీ జిన్నా గారు బొంబయినగరము నందు సుప్రసిద్ధ న్యాయవాదులు. వారు సర్ ఫిరోజిషా మహతా గారికిష్యులు. గడచిన యావచ్చాగత మహమ్మదీయ సభ క్రాసనాధిపతులు. మోరే సంస్కరణము లాచరణము లోనికి వచ్చినప్పుడు బొంబయి శాసనసభలోని మహమ్మదీయ ప్రతినిధులపట్ల జాజ్వలనిధి సభకెన్నకొనబడెను. తిరిగి గత జూలయి మాసమందు జరిగిన ఎన్నికలలో రెండవసభ్యాయము ముస్లాము ప్రతినిధులవలన నిర్ణీతుడాయెను. జిన్నా గారి కొఱకయి వోటులను సంపాదించిన ఏడేడు జిన్నాగారి ఎటుకలోనే కొంత ఆక్రమప్రవర్తనము నొనరించెనని జిన్నా గారి ప్రతికర్తులు ఆక్షేపణలు టిప్పీన పెట్టుకొనిరి. ఈయభియోగమును విచారించుటకయి రాజప్రతినిధి గా

కమిషనరు నేర్పాటుచేసిరి. పూనాలో విచారణ చాల దినములు జరిగినది. కమిషనరు తన రిపోర్టును వ్రాసి పంపిన పిమ్మట జిన్నా గారి నియామకము నిలిచియుండునని మాత్రము డిల్లీనుండి ప్రకటించబడెను. ఈ విచారణ సాధారణన్యాయస్థానములలో జరిగినట్లు జరిగినది. న్యాయవాదు లుండిరి. సాక్షు లుండిరి. నిందాపనిందలు రెండు పక్షములవారి పయినను మోపబడెను. ప్రశ్నలు, అడ్డు ప్రశ్నలు నే య బ డె ను. దస్తావేజులు చాఖలు చేయబడెను. వాస్తవ పత్రిక ల లో అభియోగ పునాదులు ప్రచురింపబడెను. న్యాయాధిపతియొక్క తీర్పును మాత్రము లోకమునకు తెలుప వలసి యుండుట న్యాయము కాదనియు, జిన్నా గారి కీర్తికివచ్చిన కళంకము పూర్తిగ తీర్పు ప్రచురింపబడినప్పుడే పోగలదనియు, ఎటువంటి నీమఃకయినను బ్రిటిషు న్యాయస్థానములలో తనమీద తీర్పును వినుట కధికారము కలదనియు, మహమ్మదీయమతమునందు జిన్నాగారిపట్ల ఆ న్యాయమును జూపవలయుట ఆక్రమమనియు బొంబయి క్రానికలు పత్రిక వ్రాసియుండెను. యావన మహమ్మదీయ నాయకులకు జిన్నా గారికి తీర్పు ప్రతిపూలముగ నున్నచో, అధికారవర్గము ఈ మూకీభావమును వహించునా? తీర్పును ప్రచురింప దలచనివారు పెద్ద న్యాయస్థానమును పెట్టి, కమిషనరును ఏర్పాటుచి ఎందుకెంత అట్టహాసము చేయవలసి వచ్చినది అని క్రానికలు పత్రిక ప్రశ్నించి యుండెను. ఈ వ్యాఖ్యానమును జదివి కాబోలు నిన్నటి దినము ఢిల్లీప్రభుత్వమువారు జిన్నా గారిలోప మే మాత్రమును లేదనియు, ఆయన పరిపూర్ణవిమోచనమును బొంది నారనియు, కమిషనరుగారి విమర్శనము ఆంతరంగికమనియు ప్రకటించినారు. దేశీయ నాయకుల ఋణప్రవర్తనమునకోచింపబడినప్పుడు, వారివిచారణకై ప్రత్యేకస్థానము లేర్పాటుచేయబడినప్పుడు, తీర్పునింతగోప్యమైనను ప్రచురింపబడకపోవుటసరిగ్గావలెదు. తీర్పును ప్రచురించినచో ఏమిపుట్టి మునుగలదు? ఇంతకును ఈ మహాభియోగ మంతయు శాసనసభ కోక మహాజనుని నిర్ణయించుకొను సాధారణవిషయమునకు చెందిరియే గదా! స్వదేశ సంస్థానాధిపతులకు సంబంధించినట్టి పెద్ద పెద్ద యభియోగములలో సయితము తీర్పు ప్రచురింపబడుచుండ ఒక చిన్న ఎత్తవనకు చెందిన తీర్పు ప్రచురింపబడకుండుట శోచనీయును. బొంబయి క్రానికలుపత్రికచేసిన యాక్షేపణలు లింకను నిలిచియే యున్నవి. మానసియులకు జిన్నా గారి కింకను పూర్తిగ న్యాయము జరుగలేదు.

శ్రీ ముజుందారుగారి ఉపన్యాసము

“దేశీయ మహాసభాధ్యక్షులకు ముజుందారుగారి వ్యాసమునందు 30, 40 మాట లున్నవి. దినమునకు ఒక్కొక్కలము వంతున ప్రచురించినను, ఫిబ్రవరి మాసాంతమునఱకును ఈ యావన్యాయమును ప్రచురించుచునే యుండవచ్చును. గజములకొలదిని వ్రాసి ప్రచురించు పురాతన హైందవలేఖకుల జాలియొక్కరూపు ఇంకను మాయలేదనుటకు ముజుందారుగారి వ్యాసమే తార్కాణము. మావకొటియొక్క చారిత్రమునందలి ముఖ్యమై, లాయడుజాగ్జి గారు సంధిని గురించి చేసిన యుపన్యాసము దేశీయ మహాసభాధిపతియొక్క యుపన్యాసములో ఆయిదవవంతు స్థలమును మాత్రమే ఆక్రమించుకొనినది. వాస్తోగతి అధికముగగల అగ్రాసనాధిపతి తన రాజకీయ తత్త్వవిచారణమును అట్టి తత్త్వవిచారకులతో నిండి యున్న సభలో చాల మారము పోలిచినాడు.” అని కరాచీలో ప్రచురింపబడు ఆంగ్ల యాజమాన్యపత్రిక “డేయిలీ గజెట్టు” వ్రాసినది. ఈ వ్రాతకు పూర్ణాంగీకారము నొసంగుచు, మదరాసు మెయిలు పత్రిక, తనకును, “పయోనీరు” పత్రికకు వలెనే, గతవారము ఎట్టి సభావివరములను ప్రచురింపకుండునంత ధైర్యము లేకపోయెను గదా యని పశ్చాత్తాపమును పడుచున్నది. ఆంగ్ల యాజమాన్య పత్రికలకు సయితము ముస్లామిక భాగము వందాదారులు భారతీయు లగుటచేసి మెయిలు పత్రిక ఎంతమాత్రమును దుఃఖింపవలసిన పనిలేదు. కానున్నసభ బ్రిటిషుప్రజల కెట్లో, దేశీయసభ హైందవ ప్రజాకొటి కట్టు. అందువలననే సభజరిగి వారముదినములు కావచ్చుచున్నను భారతీయ పత్రిక లిప్పటికిని వక్రల యుపన్యాసములను పూర్తిగ నొకటితరువాత నొకటి ప్రచురించుచున్నవి. ఆంగ్లో హైందవ పత్రికల కాయభించి యుండుట సహజముకాదు. కాని ముప్పదికొట్ల ప్రజాసమాచార పత్రికను సంవత్సరమున కొకసారి మాత్రమే ప్రసంగించు మహాపురుషుని యుపన్యాసము, ప్రతి దినమున కలముల పయిన కలములను ఆంగ్లో హైందవ పత్రికలలో దిగియెగురుచున్న రేసింగునోట్సు (గుట్టపుపండ్లముల విషయములు) ఫుటోబొలుమాచెస్, ఫేషన్సు, ఫేబ్రిక్సు, జ్లాసెస్ (దొరసానుల యుడుపులు వగయిరాలు) డెయిరీ ఆఫ్ ఎమెంసాపాబ్ (ఒక దొరసానిగారి దినచర్య) మొదలగు తుక్కు విషయములంత చేయకపోవునా?

పారిశ్రామిక వంచాయతి సభ

హైందవ కర్మకారులు.

హైందవ కర్మకారుల నైపుణ్యమును ప్రశంసించుచు టిల్లియరుగారివలేనె బెంగాలు నాగపురము లైలుమార్గములకు ప్రధాన మెకానికలు ఎంజినీరుగు కారుగారును, పంచాయతి సభయేడుటను సాక్ష్యము నిచ్చిరి. ఆ కంపెనీ పనులను జేయుటకై చదువుపండ్లు లేకను పల్లెటూళ్లయందు వ్యవసాయమును జేసి జీవించెడి ప్రజలనుండి పనివ్రాంద్ర నేర్పరచి శిక్షణము నొసంగినపుడు వారు నైపుణ్యముగల ప్రత్యక్షమైన యంత్రకర్మకారు లగుచున్నారని కారుగారు చెప్పిరి. లైలుబండ్లను నిర్మించుటయందును, హైందవ యువకులు శిక్షణమును బొందినపుడు బాగుగ పనిని జేయుచున్నట్లును కారుగారు తెలిపిరి. గొట్టుగారిప్రస్తావనాంశరీకర్మకారుల కవనావని ప్రత్యక్షమై మిచ్చిరి. మిలిటేనీ చూడసంపదముగల భరతఖండమునంగు మెకానికలు ఎల్లెట్రికల్ ఇంజినీరుగు కాఖిలందు యువ జనులకు విశేషావకాశములు గలనని కారుగారు చెప్పిరి. కర్మయంత్రాలయములందు అభ్యాస మగుటకు చాల మిట్లు పట్టునని కొందరు మహానుభావు లభిప్రాయపడుదురు. కాని ఆ యభిప్రాయ మనుభవమునకు విరుద్ధమని కారుగారి సాక్ష్యమువలన విదితమైనది. కర్మకర్తల కవనమైన కర్మవిద్యాలయములు గాని, కర్మకారుల కవసరమైన ప్రభుమహతకాలముగాని, లేక పోయినను హైందవకర్మకారులు వంశానుగతమైన నైపుణ్యమును వికసింపజేసి మెప్పులను బడయుచున్నారు. హైందవ కర్మకారుల శిక్షణమునకు తగిన కర్మవిద్యాలయములు దేశమునంగు స్థాపితమైన భాతీయు లసామాన్యమైన నైపుణ్యమును చూపి ప్రతిభను గణించగలరు. ఏదేశయందును నవకాశములను గలిగింపకను ప్రజలు విద్యావిహీనులనియు అసమర్థులనియును నిందించెడి మహానుభావులకు కారుగారి వచనములు కన్నులను విప్పగలవు.

ట్రావెంకూరు సంస్థానము—పరిశ్రమలు.

మైనూరు బలోదా సంస్థానములందువలె ట్రావెంకూరు సంస్థానమునందు పరిశ్రమలను స్థాపించి సంపదలను వృద్ధి చేయవలయునను సంకల్పము గలిగినది. పరిశ్రమలను స్థాపించుటకు దేశమునందు వృద్ధిగాగల పరిశ్రమలను నిర్ణయించుట యును. సాకేతిక విద్యలను వ్యాపింపజేయుటయును, ముఖ్య సాధనములు. ఈసందర్భములను బాగుగ విచారించి నిర్ణయించుటకై సంస్థానాధికారులు డాక్టరు బర్క్లూ గారిని నియమించిరి. ఆయన ప్రజల యాధికృతి, సహజసంపదలు, సాంకేతిక విద్యాలయ స్థాపన సాధనములు, విద్యుత్ప్రదేశములు, మొదలగు విషయములను విమర్శించి తెలుపగలడు. సామ్యత్వ దేశములందుగల స్పష్ట మనదేశమునంగును ప్రతిభాగముగ వర్ధిలుచున్నది. వివిధప్రాంత నానులు మేల్కొన్న గర్వత్రమలను స్థాపించినగాని మన దేశమునందును ప్రాసాధానము దుర్బలము గాగలదు.

మదరాసు హైకోర్టు న్యాయమూర్తు లంగిరెడ్డి గారికి ఈ క్రింది నిబంధనను, 1915 వ సంవత్సరపు ఆగష్టు 10 నిబంధనలలో 22 వ నిబంధన కనుబంధముగ జేర్చిరి.

“మదరాసుగవన్న మెంటు ప్లీడరు హైకోర్టుకే లయినప్పుడు గవన్న మెంటు సాక్షిలుగగాన నుటకు వగవరించి గవన్న మెంటు ప్లీడరుగ వారియకేసు లన్నిటిలో ఎవ్వోకే టుగ పరిగణింపబడును.”

ప్రభుత్వమువారికి కావలసిన గాకానిబొడ్డు పోగామిగి లినబొడ్డును హిందూదేశమునందు వర్తకవ్యాపారుల కెన్ను రుచనలయునో, బొడ్డుగులగద్ద గయాలవారు వ్యాపకల నెట్లు సరఫరా చేయవలయునో విచారించుటకయి ఇండియాప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుటచేసి నిర్ణయించినారు. సర్ హిగల్ట్ బాన్స్ట్రీ, చర్చి, వైటు గారులును, బొంబయిప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడు వేటొక ప్రతినిధియు ఈవిచారణను జేసెదరు

31వ డిసెంబరు 1915నుండి క్రిలుబ్రీటుకును, బ్రిటిష్ అధినివేశములకును, బ్రిటిషు రక్షిత రాజ్యములకును దక్కమిగిలినవోటులకు బాగుచేయని చర్యయల వెగుచుతిజేస గూడదని ఢిల్లీనుండి ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినారు. వైన్సును పొందినవారు కొన్ని రకముల ఆపుచర్యములను ముందలిరాజ్యములకు పంపవచ్చును. వైన్సులను వగయిరాకస్టంసుకలక్షరులవద్ద పుచ్చుకొనవలయును.

విరోధా మహా సంగ్రామము

(రైతులు ఏజన్సీ)

ఇంగ్లండు

ఫిబ్రవరి 2. — పోలీసులు హేగుగాలిలేఖ.

లండను, జనవరి 2. — యెనెట్లెయిగారికి ఫిబ్రవరి 2 నుండి హేగు గారికి రేఖన ప్రాసెస్:—1917 వ సంవత్సరమున రైతులకు ముగిసిన పంటపొలం సాగునీరును ఆయనకును కొన్నింటిని నడుపుటకు చేయబడిన కాల్వలు నాశనం చేయవలసిందిగా కోరుతున్నామని విన్నపం చేసినట్లు తెలుస్తున్నది.

ముందుబడిన నోకలు

లండను, జనవరి 3:—అక్సెయిన్ (ప్రాన్సు) గూను (బ్రిటీష్ స్టేషన్) హోల్ బ్రాంచి (బ్రిటన్) ఎరికా (హాల్స్) నోకలు ముందుబడినవి.

ఆహార పదార్థములు

లండను, జనవరి 2:—అంగ్లదేశమునందు ఫలిండు ధాన్యాలపంటను వృద్ధిచేయుటకు వ్యావసాయక సంఘాధ్యక్షులు రైతులను, వ్యవసాయకాదులను ప్రోత్సహించుటకు, గల ప్రత్యేక సంఘము నొకదాని నేర్పబడుచేసిరి. వ్యావసాయక సంఘములు వివిధ దేశములందును స్థాపించబడి ఈ సంఘముల సహకారము లందలతో జరుగునట్లు చేయబడును.

నూతన శారవము.

లండను, జనవరి 2:—నూతన శారవముల బాణితానుండు సామ్రాజ్య శారవ వివిధ మొక్కలతో క్రొత్తగా చేయబడునని "జెయిల్ ఎక్స్ప్రెస్" పత్రిక నూచించుచున్నది.

ప్రాన్సు

ఫిరంగులను కాల్చుట.

లండను, జనవరి 3:—సోమ కుత్తడక్షిణములందు గావకోయి, షెడ్డు - ఆగ్నం - మార్తేయ, విజోవనాల యుద్ధ ఫిరంగులు కాల్చబడినవి.

ఆంగ్లముఖము.

లండను, జనవరి 4 పశ్చిమరంగముక ఆంగ్ల సేనాముఖమువలె 100 మైళ్ల పొడవుగలది యున్నదనియు, ఆపంక్తి యందు 20 లక్షల సేన నడిపింపబడుచున్న దనియు యుద్ధరంగమునండి రైతులనిలేఖనకు వ్రాయుచున్నాడు.

ఇటలీ

ఇటలీవారిల్లి

రోమ్, జనవరి 3:—1200 చతురపుమైళ్ల ప్రదేశము ఇటలీవారికి వశమైనది. వారు సేనాముఖమున 125 మైళ్లకు తగ్గించిరి. 85000 మంది ఆస్త్రియా సైన్యములు 4,59,000 ఆయుధవిద్యుధులను ఇటలీవారు వశపరచుకొనిరి. వీరిలో 73000 మంది స్త్రీలు.

బొల్గారు

గ్రీసురాజు

లండను, జనవరి 2:—సోరా, ఇంబ్రాస్ అనుదీవులు గ్రీసురాజుకు వశమైయుండుట మామో నేనని రైతులకు తెలియజేయబడి.

రొమేనియా రంగము.

లండను, జనవరి 3:—రొమేనియామొదటనుండి ఈ క్రింది వాసువా వచ్చినది:—బొల్గారురంగమునందు శత్రువుల దాడులకు మన కందకమును జోచ్చిరి; కాని వెంటనే పాట కొలిచిమి. సూర్యోదయ సమయమున కొలుంబా ముల్కానరుల సమీపమున రంగములు అవస్థించుట బూనిరి కాని వారి యుద్ధములు రెండువారములును వ్యర్థము లయ్యెను. ఈ ప్రదేశమునందు మేముక కొండవైపును కందకమున మహిళ స్వాధీనపరచిమి. రొమేనియను కాశీశోనని కుత్తడమున శత్రువులను ముట్టడించిరి. ఈ కుత్తడ సుఖిజా రినిదానమును పొమ్మనుకు తూర్పున రొమేనియను

శత్రువులను తూర్పుముఖముగ పాటవోలిరి. రొమేనియను ఆధిపత్యము శత్రువులను వెంటించిరి. కాని శత్రువులకు సహకారమున రాగా వారు కొమేనియనులను తమ పూర్వ స్థానములకు వెనక్కు నెట్టిరి. గవ్యము తుపాకి పటాలము రిమ్మికోనదికి వైశ్యులను గురియంకా అను గ్రాయమును స్వాధీనపరచుకొని 213 మంది ఖైదీలను 5 ఫిరంగులను, 8 చురఫింగులను పట్టుకొనిరి. మేము ఆగ్రాయమునకు ప్రక్కన ముఠిరెండు గ్రాయములను వశపరచు కొంటిమి.

జపాను

“హాంకాకుమారు” అను జపాను స్త్రీయరు
సెంఘాయ్, జనవరి 3:—డిసెంబరు 25 తేదీని చెపునట్లు సముద్రమున తుపానునందు చిక్కి మునిగిన “హాంకాకుమారు” అను జపాను స్త్రీయరును గూర్చి వివరములు తెలియవచ్చినవి. తుపాను విశేషముగా నున్నందున ఆస్తియరునకు యిటు మామూలిననులకంటె సాధ్యపడలేదు. కెప్టెన్ ప్రాంతు గారును ముఠిరెండును వైశ్యులతో నొకపడవయందు స్త్రీయరులలో నున్న 500 మందిలో 50 మందిని కాపాడిరి.

అమెరికా

జర్మనీకి మిత్రముడలివారి ప్రత్యుత్తరము
అమెరికను పత్రికాభిప్రాయములు.

న్యూయార్క్, జనవరి 2:—పత్రికాపాతములేని వార్తాపత్రిక లన్నియు మిత్రముడలివారు నిశ్చయబుద్ధితో సమముగా జర్మనీకి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చినది వ్రాయుచున్నది.

“హెరాల్డు” పత్రిక

“హెరాల్డు” పత్రికయిట్లు వ్రాయుచున్నది:—ప్రవ్యవసల సైనిక నిరంకుశత్వమునుగూడ ప్రాకంభమై నప్పుడు సంధియునుగూడ వీలగునను సత్యమును మిత్రముడలి వారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము నందలి నిశ్చితభావమును భావము నూచింపుచున్నది. “టైంస్” పత్రిక

యన్ టైంస్ పత్రిక వారు సంధిహూర్షుటకు ప్రయత్నించుట నీ ప్రత్యుత్తరము మాన్పినది.

“టైంస్” పత్రిక

ఈ ప్రత్యుత్తరమునందు సంధి కవకాశము గలదని నూచితి మైనది. జర్మనీ యలసినదని తెలియుచున్నందున ఇంకొక సారి సంధి వాక్యములు వచ్చునెవల సంధి సంధనము కావచ్చునని పత్రిక యూహించుచున్నది.

“వాషింగ్టన్ పోస్టు” పత్రిక

“వాషింగ్టన్ పోస్టు” పత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. ఈ ప్రత్యుత్తరమునందు జర్మనీ యంత్యగతి నూచితి మైనది. జర్మనీ లొంగిపోవుటకు ముందు యావచ్చునని నూతనప్రయోగములయందు వినియోగించి యుద్ధముచేయును. తటస్థదేశములు ఇందుమించుగా యుద్ధముతో విశేష సంబంధము గలిగియుండును.

యన్ టైంస్ పత్రిక వారికి ప్రత్యుత్తరము.

లండను, జనవరి 2:—విల్సన్ గారి లేఖకు మిత్రముడలి వారికి యనున్న ప్రత్యుత్తరము తయారై, యున్నదనియు కొన్ని దినములలో పంపబడనున్నదనియు రైతులకు తెలియుచున్నది. దక్షిణ అమెరికావారు యన్ టైంస్ పత్రిక వారిలో నేకిధ వింపనందున నెరంగులవారును ఏకిధవింపదని యూహించుచున్నారు. ఆర్థుటిన్, బ్రెజిల్, ముఠిరెండు చిన్న రాష్ట్రములు ఏచర్లను గవబలుపలేదు.

విల్సన్ గారికి ప్రత్యుత్తరము.

లండను, జనవరి 3:—విల్సన్ గారికి మిత్రముడలివారు పంపబోవుచున్న ప్రత్యుత్తర మింకను తయారగుచున్నదని తెలియుచున్నది. జర్మనులు నూచించిన మరతులపై సంధిపాన గదని జర్మనీకి వచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునందు స్పష్టముగా చెప్పబడినది. విల్సన్ గారికి పంపబోవు ప్రత్యుత్తరమున మిత్రముడలి వారికి విషయముల మరతులతో సంధి రాయబారముల సుపక్రమింపగోరదనో వానిని వివరించి తెలుపుదురు.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు
మెక్సికో.

వాషింగ్టన్ జనవరి 3:—అమెరికా మెక్సికోలకు కలిగిన చిక్కులు తొలగుచున్నట్లున్నది. మెక్సికో సరమున అమెరికా రాయబారిగా నుండుటకు స్టేచరుగాను వాషింగ్టన్ నుండి అచటికి వెళ్లుచున్నాడు.

మిత్రముడలి ప్రత్యుత్తరము

లండను, జనవరి 3:—సంధియొక ఇప్పటికి తీరిపోయినదని జర్మనీ పత్రికలు మిత్రముడలి ప్రత్యుత్తరము సందర్భమున వ్రాసినవి. జర్మనులు సంధికోతరు చేసిన ప్రయత్నములను మిత్రముడలివారు నిర్ణయమై త్రోసివేసినది కొన్ని పత్రికలు నడిచి వసంతకాలపు యుద్ధమును గూర్చి భయపెట్టుచు వ్రాసినవి. మిత్రముడలివారి ప్రత్యుత్తరపు భావముగూర్చి జరుగబోవు యుద్ధము తగిలెట్లు చెప్పవలయును, 10 మంది ప్రముఖులు ఎట్లు నిర్ణయదలి సంతకములు చేసిరో చెప్పట కష్టమనియు “లోకల్ నోటీస్” పత్రిక వ్రాసినది.

“నిగర్థముగ నక్షపాతమునకు వాణులగు వారికి మహాపాతకము గలుగు”నని “టైమ్స్” పత్రిక వ్రాసినది.

భద్రాచలమును ఆస్తి వారము చేయుచున్న నైడి ఘంటం నేంకటరణయ్యగారు ఆంగ్లముల భనసాహాయ్యము నపేక్షించుచున్నారు.

న్యూయార్క్ జిల్లా సంఘమునందలి గోల్డ్ సేనా సమాజపు సంవత్సరాంత విషయవిధానక సభ 1వ తేదీని తూములూరు 3 వరాయ్యు బి.వి. బి.ఎల్. గారియాజమాన్యముక్రింద జరుగును.

రాజమహేంద్రవరమునందు వర్షము, భగ్యమున కని కమ్మిమన వయూచేసి భగ్యమునకు వినియోగించవంద తమ సోపానయోగమునకై వినియోగించుకొనుచున్నట్లుకవిలే ఖతుమూరు తెలియజేయుచున్నారు.

గుంటూరు జిల్లా బాపట్లకు ఆయురములుల దూరము సందుగల మర్రిపూడి గ్రామ కాపురములు చెరువు సీతారామయ్యగారు రు150 లు పెట్టి రెండువెండిగిన్నెలను చేయించిరి. పెద్దగిన్నె 90 లది. చెరుగుకులో గెలుపొందినవారికి బహుమతి చేయుదురు. పోటీపరీక్ష ఫిబ్రవరిలో జరుగును.

గుడివాడ తాలూకాయందు స్థాపితమైయున్న భొండా గారములను మంచి స్థితియందుండుటకు, క్రొత్తవానిని నెల కొల్పటకున, భాసావివ యములను ప్రజలకు తెలుపుటకున, ఒక సంఘమును స్థాపించుటకు 7-వ తేదీని ఆంగ్లారి బాలసరస్వతి భొండా గారమునందు సభజరుగును.

బెజవాడ తాలూకా వెలగలేరు గ్రామమునందు కత్తులన్నరట! ఆంగలలసంపన్న లొక పక్షము, అర్ధబల సమన్విత లొకపక్షము! ఆంగలల సమన్వితలు చాకలిసాండ్రను తమ ప్రతిపక్షులకు బట్టల ముకునవర్తి ప్రోత్సహించిరి. పురోహితులను కర్మలనుచేయించ వద్దని బలవంతపెట్టిరి! కాని వారిమాట లేమియు సాగలేదని ఒకరుమాట తెలియజేయుచున్నారు. గ్రామములలోని వికచత్వ భూస్వాములు దలచుకొనినప్పుడు దేశాభిమానులకు సంతాపకరముగ నుండును.

బాపట్లలో చిన్న స్కూలు పెట్టినది మొదట దానిలో చదువుకొనినవా రందరు సుదర్శనమున కొకమారు బాపట్లలోని ప్రస్తుతపు స్కూలులో సమావేశము కావలెనను ఉద్దేశ్యముతో కొద్దిదినముల క్రిందట పూర్వవిద్యార్థులసంఘ మేర్పాటు చేయబడినది. దీనికి ప్రవేశముగూడ సాధారణ రుసుము సంవత్సరమునకు 0-8-0. బాపట్ల స్కూలులో చదువుకున్న ప్రతివారును సంఘమునందు సభ్యులు కావచ్చును.

గుంటూరుపొరుగు గతనెల 30 వ తేదీని బొమ్మ మూలముందిరమునందు వింజమూరి భావనాచార్యులవారి యాజమాన్యముక్రింద సభచేసి శుద్ధిసభను స్థాపించిరి. సభాదేశములను బాలిపురు ఉన్నర లక్ష్మీనారాయణ పంతులు గారు విఖలముగ వివరించిరి. హిందూ భగోత్సాహమును గురించియు, శుద్ధిస్థితిగూడ చూచినవారి భావమును గురించియుగూడ వారు పరిష్కరించిరి. శుద్ధిసభకు పూర్వాచార పరాయణులగు కార్మినిర్యాచకులుగ నియమించవలయునని లక్ష్మీనారాయణగారి మతము.

దేశీయ తంత్రీ వార్తలు

(మా విశేషకుల వద్దనుండి.)

శ్రీశ్రీ

మోటారుబండ్లు - పైకిలులు.

శ్రీశ్రీ జనవరి ౮:— మోటారుబండ్లు పైకిలులను దిగు మతి చేయగూడదను నుత్తరపునకు దొరతనమువారు మరల సవరణ నుపపాదించిరి. ఈ యుత్తరపు పుట్టుటకు పూర్వమే సామ్యు చెల్లింపబడిన విషయములలో దిగుమతి లైసెన్సు మీద జరుగవచ్చునని వారు చెప్పిరి.

నల్లనుందు విక్రయము

ఈ నెల ౮ వ తేదీని కలకత్తాలో నల్లనుందు విక్రయము వలన 588 పెట్టెలకు రు 19,12,820 లు వచ్చినవి. దామా షాను రు 8280 లు గిట్టినది.

బొగ్గు.

హిందూదేశమున బొగ్గు తక్కువగా నుండుటచే బ్రిటిషువారి దేశములకేగాని ఇతర దేశములకు ఎగుమతి చేయ గూడదని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

జిన్నా గారి కేసు.

శ్రీశ్రీ, జనవరి ౮:— జిన్నా గారి యెన్నికవిషయమున కొంత మోసము జరిగినదని అట్టి వచ్చినందున శ్రీరాజప్రతినిధి గారు ఈ కేసును విచారించవలయునని యుత్తరపునట్టు ఇదివఱకే ప్రకటించెను. విచారణ పూర్తయగుటయు, జిన్నా గారి ఎన్నికయందు మోసమేమియు లేదనియు, ఎన్ని కసక్రమముగా జరిగినదనియు, జిన్నా గారి నియోజకము భా యపటపడినదనియు, ఇదివఱకే నూచితమయ్యెను. విచారణ చేసిన యధికారి జిన్నా గారి కేసునుగూర్చి ప్రభుత్వమువారికి రహస్యముగా తెలిపి యుండిరి. జిన్నా గారిపై మోపబడిన నేరము లన్నియు నిరాధారము లనియు, నేరములన్ని యు తొ లగించబడిన వనియు ప్రభుత్వమువారు ప్రాసరి.

బొంబాయి

పాక్లర్ల వనివాండ్రకు బసలు.

బొంబాయి, జనవరి ౮:— ఈ నెలలో బొంబాయిలో సమావేశముగా నున్న పారిశ్రామిక సంఘమువారు పనివాండ్ర యిండ్ల విషయమునుగూర్చిగూడ నాలోచించెదరు. ఇందు లనుగూర్చి ఈయబ్బందిని తొలగించుటలో పనివాండ్ర యిండ్ల స్థితిని సరిగ నారసి తెలుపవలెనని సర్థానుమతంబుగారి కోరికపైని బొంబాయి దొరతనమువారి సర్వేయరు పనివాండ్ర యజమానులకు లేఖనుపంపిరి.

బొంబాయిలోని మంచినీటి పరీక్ష.

బొంబాయి, జనవరి ౮:— బొంబాయిలోని మంచినీటి పరీక్ష చేయుటకు 1912 లో బొంబాయి పురపాలకసంఘము పా రొక ప్రత్యేకసంఘము నేర్పరచిరి. ఈవిషయమున ఇండి యా దొరతనమువారి కానిటరీ కమిషనరు లెక్కింపబడు కర్న లు కై మెహెగారి అభిప్రాయమున కనుసారినదని కమిషన రుగారు కార్యోచేదనకు ప్రాసరి. బొంబాయి హెల్త్ అఫీ సరు డాక్టరు జే. ఏ. టర్నరుగారుగూడ నిందుల కంగీకరించిరి.

బంగళాము

సర్ విలియం మేయరుగారు.

ఈనెల ౮ వ తేదీని సర్ విలియం మేయరుగారు కల కత్తాలో బాంకివారిలో సంప్రదించిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రములు.

వకీలుపై కేసు.

అలహాబాదు, జనవరి ౮:— ఇదివఱకు సబు జడ్జిగా నున్న గోకులు ప్రసాదను సతనికి లంచములు మున్నగువానిని చెప్పించుచున్న యతని మేనల్లుడును, వకీలునగు మున్షీ విసోద విహారీయస్థాని కేసు ఈయుదమును హైకోర్టువారి యుత్త రపులకు వచ్చెను. వకీలుతరపు న్యాయవాది వకీలువైన వచ్చిన నేరములను తెలిపి క్రానుపరీక్షకు ననకాశే మీయవలయునని కోరెను.

ముఖ్యన్యాయమూర్తిగారు మఱల విచారణ హైకోర్టు గారిచే జరుగునట్లు తుర్తపు చేసిరి.

జాబులు.

విశేషకులకు సూచన.

చింతాడిపేట ప్రేక్షకుడు. కాళహస్తి స్వరాజ్య ప్రశంస. మిత్రస్మృతి: మాపద్యములకు ప్రకటింపజాలనందు లకు చింతిలుచున్నాము. సంపాదకుడు.

I

గోదావరి మండలసభ

అయ్యా! ఈతత్వము అయితాపూర్వము గోదావరి మండలసభ జరుగును. తత్వభక్తు అయితాపూర్వం వాస్తవ్యులును, న్యాయ వాదులు నగు చేవల లక్ష్మీనారాయణ, వాడేపు రామ మూర్తిగార్లును, జిల్లాబోర్డు, తాలూకాబోర్డు మెంబర్లగు దువ్వూరి వేంకటేశ్వరులు, శిరిసిరి బుచ్చివేంకటపతి రాజుగార్లును, మరికొందరును సంచారసంఘముగ బయలుదేరి అల్లనరము మున్నగు చుట్టుప్రక్కల గ్రామములకు దయచేసి నారు. తత్వసంఘములు ఉత్సాహముతోను, ఎక్కువ పట్టుదలతోను శ్రమ కోర్చి పల్లె, పల్లెకు, యింటి, యింటికి తిరిగి మండలసభావత్వకతనుగూర్చి ఆంధ్రమున, మృదుమధుర వాక్కులతో ఉపన్యసించుచు చంచాలు వనూలుచేయుచు న్నారు. వారు దయచేసిన ప్రతిగ్రామమును, త్యాగశీలు రగు లక్ష్మీపుత్రులు విరాళము లాసంగి వారిని గౌరవించు చున్నను, అహ్వనసంఘాధ్యక్షుని, మండల సభాధ్యక్షుని నెన్నుకొనుభారము కాన్వనిర్వాహక సంఘసభ్యుల విధి యై యున్నది. అయితాపూర్వం వాస్తవ్యులును, 20 సంవత్సరములు నుంచి మండలసభయందు నెక్కువ అనుభవముగల పాలెపు వేంకటస్వామ్య గోపాలంగారిని అహ్వనసంఘాధ్యక్షునిగాను, విశాఖపట్టణ వాస్తవ్యులును, భూస్వామియు, హైకోర్టు న్యాయవాదియు, మునిసిపలు అధ్యక్షులును, మనచేశాసన సభకు ప్రతినిధిగ నెన్నుకొనబడిన ఆనరెబిలు భూపతిరాజు వేంకటపతి రాజుగారును ఆపదపుట అల్లులని నేను వినయ పూర్వకముగ కాన్వనిర్వాహక కమిటీవారికి విన్నవించు చున్నాడను.

నడింపల్లి పేర్రాజు.

II

పెట్రోపాడు గ్రామ దురవస్థ

అగ్నిభయము.

అయ్యా మాయూరియందు నుమారు వెయ్యియింట్లు ఉండి ననువీధులు మిక్కిలి యరుకుగ నుండుటచేతను అగ్రహారపు యాధగుటచే నందుల మొదలైనవార్తలు సరిగ నుండక వంకర ట్రాంకరలుగ నుండుటచేతను గృహములు ఇరుకుగ నుండుటచేతను ఇండ్లయధ్య తగిన కాళీ లేకపోవుటచేతను నుమారు సంవత్సరమునకు ముప్పదినలువది సార్లు పరశురామ శ్రీతి యగుచుండును. ఇట్లు నూరులువందల కారణము యూరి వేదస్థితియే. వీడవా రెల్లరకు పూరియుండు తప్ప వెంకటస్థుల లేవు. ధనికులకు వెంకటస్థుండినను అగ్నిభయముచే గంట చూరుల కట్టుకొందురు. ఇంటికి చిన్నకీటికి లెక్కలముగ నుండును. అని పెద్ద పెట్టెలవలె నుండి గాలి నెంతమాత్రము చొరసీయవు. ఇట్టి గృహములు నేసరికాలమునం దెంతసౌఖ్య ము నిచ్చునది చదువరు లూహించకపోరు. వేదలు వారివారి పూరియుండు కాలిపోయినపిమ్మట ధనికులకెప్పుడువెళ్లి, ఒక తాటివాసముకాని, పదితాటిమాకులుకాని నాలుగు వెదుగు కానియరల వారలగృహముల గట్టుకొనుటకు ఇచ్చుని ఆశ్ర యించినను ఇవ్వక పూటమెతుకుకైనగతిలేని యాపేదలచిన్న చిన్నధులముల నేరిధముగనైనను బుచ్చుకొనవలయున్నీం తురు. కాని, వారికాధార మెద్దిమైన జూపించెను పుణ్యాత్ము లొక్కరును కానరాదు. డిసెంబరు 24 వ తేదీరాత్రి అగ్ని హోత్రు ధూరిలో ప్రవేశించి అయిదిండ్లతోమాత్రము తృప్తి నొందక రెండు గేదెలనుసంయతము ప్రాకారోన్మముగ నుండ జేసెను. మరల, డిసెంబరు 31 వ తేదీ రాత్రి రెండింట్లు తన కామాలి దీసికొనెను. కాబట్టి ప్రజలకు గలిగిన యాభీతిని దప్పించుటకు గవర్న మెంటువారు తగుతర్ర తీసికొని గ్రామమునకు చేరిన కొన్నిపాలము: పేటకట్టించుటకు ఏర్పాటుచేసి స్వల్పమూల్యములకు స్థలములు ఇప్పించు టకు ప్రార్థితులు.

గ్రామములోని బీదలు.

సమకాలి కాభిప్రాయములు

హిందూదేశము; ఆస్త్రేలియాదేశము.

ఆస్త్రేలియా గవర్నరు జనరలు గారును, హిందూదేశ రాజప్రతినిధియు క్రొత్త సంవత్సరారంభ దినమున అనోన్య యోగ తేమము లరసికొనినను తంత్రీవాద మిగుల శ్రవణా నందకరము కాని ఆ తంత్రీవాద ఆస్త్రేలియా దేశతనము వారియండియు ప్రజలయండియు వచ్చుచున్నది. అని హిందూదేశ దొరతనమువారిని రాజప్రతినిధిగారి నే ఘోషించుచున్నది గాని హైందవుల సంగతి నామంతయు నూచింపను. రాజప్ర తినిధిగారు హిందూదేశప్రజలు, రాజులు, దొరతనమువారు, అందఱితరపునను అభినందనము లర్పించుచు తంలి నంపిరి. “హిందూదేశముతరపున” రాజప్రతినిధి గారంపిన ప్రత్యుత్తరము నకై మేము వారి నేమియు ననబూనునోనలేదుగాని, ఆస్త్రేలి యా గవర్నరు జనరలు గారికిని, ముఖ్యమైనకాధికారికిని, హిందూదేశ ప్రజలు సంగ తామంతయు జ్ఞాపకము లేదని తో చెడిని. హిందూదేశప్రజ లాస్త్రేలియాలోనికి బోవుటకు వీలు లేదు. అట్టిప్రజల తేరునమాచార మరయుట మిగుల అపహా స్యకరముగా నుండును. — మదరాసు హైయు.

చెంగల్పట్టుజిల్లా బోర్డు.

అనధికారులను జిల్లాబోర్డులకు సహాయాధ్యక్షులుగ నిర్ణయించుటలో గల తాత్పర్యమేమి? ఉద్యోగములను చాలిం చుకొనిన వారలకు మరల నుద్యోగ నేవ జేయుట కనకాశ ఏ గలిగించుటకా? లేక స్థానిక స్వపాపాలనమున ననధికారసభ్యు లకు కొంతమరకైన ఆభ్యోసమును పరిపాలన గలుగనట్టి యవ కాళము నిచ్చుటకా?... బాగుగ పని నెరవేర్చు గలిగిన యనధిక కారులకంటె ఉద్యోగములను చాలించుకొనిన (రిటైర్డు) తగు ముఖ్యులు మిన్నయని యభిప్రాయపడి తుకీలులగు ననధికా రులుండగా వారిని విడచి యుద్యోగములను చాలించుకొనిన వారి నేల జిల్లాబోర్డులకు సహాయాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొన వలయును? చెంగల్పట్టు జిల్లాబోర్డునదిట్టియసందర్భ మేదియో జరిగినటులున్నది. — ఇండియను పేట్రియలు.

నిరంకుశాధికారుల సామర్థ్యము

హిందూదేశ నిరంకుశాధికారులు తమకు తామే అతి సమర్థుల మను యోగ్యతాప్రత్యము నిచ్చుకొనిరి. వారి స్నేహితులు దాని నంగీకరించిరి. మొన్నటి జాతీయమహాసభా ధ్యక్షుడును, “వారి నిరంకుశాధికారము నిర్వివాదాంశ”మని వక్కాణించెను. కాని యెవరి యుద్దేశమునబట్టి? అధికారుల కార్యముల నెరవేర్చుటలో నది మిగుల సామర్థ్యము గలదియే యగును. కాని ప్రజల యోగ తేమముల నభివృద్ధి చేయుటలో దాని సామర్థ్య మేమియు గన్పించదు. ప్రపంచమునం దంగ టను నాగరికపు పరిపాలనము నందు దేశము లన్నిటికంటె హిందూదేశమే నిగుపేదదియు, అత్యంతాశాశోగ్యమైనదియు, అత్యధిక విద్యావిహీనుల గలదియునై యున్నది! నాగరికతా పరిపాలనము నందు దేశములలో నిరంతరము స్థేరుగృహితచే పీడింపబడుదేశ మొక్కహిందూదేశమే! ప్రజల యుద్దేశమును బట్టి చూడ చక్రవర్తిగారి నేవకులు నిజముగ సమర్థులుగారిని ఇందువలన తేటపడుచున్నది! సామన్య సామర్థ్య విచారణము నిట్టిపరిశోధనమునబట్టి ముజందారు గారు విశదముగ చర్చించియుండిన దృఢమైన వారి స్వపరిపాలనవాదనము దృఢతరముగ నుండియుండును. — మోనరమరప్రూ పత్రిక.

సంవత్సరాది సంచిక.

(౧)

సంచిక యందు ముద్రితములగు వ్యాసము లెప్పటికి పంపవలసి యుండునని చాలముది మాపేర వ్రాయుచున్నాము. వారిందరికిని విడివిడిగ జనాబులు వ్రాయుటకు వీలుండదు గావున జన వరి నెలాఖరునకు గాని, అధవ ఫిబ్రవరి మొదటి వారిము లోపున గాని, వారి వారి న్యాయములను పంపించిన యెడల ముద్రణ న్యాయములకు లేఖకులు చాల శోధ్యుడి, మా యుద్యమమునకు సాహాయ్యము చేసినవారిగురుని ఇందు మూల ముగ విన్నవించు చున్నాను.

ప్రతికాధిపతి.

వికటభారతి తమ్ముడు.

(0)

శుభము-శ్రీరామసాహాయ్యపాపిస్తు-అవిభక్తుడు.
అరే! అరే! ఎంతమాందీ! కాలం - ఒకేరీతిగా -
యంటుంటా? - కాలం - మానవున - కాధీనమా? మానవు
నకు - కాలానికి - అధీనమా? - దీనికి - సమాధానం - ఏమి
కెప్పుడో - వాకే - చెలిగతున్నది. ఆంధ్రదేశమందు -
కానీ - అగ్రాధికారులు - బహుట - పడుతున్నాయి. ఆంధ్ర
ప్రదేశ్ - ఆనందం - అల్పకాలం - అయింది. మనపాలికి-
కార్యకేంద్రం - అన్నట్లు - మనదాసుమండి - ఆంధ్రప్రదేశ్ -
అందరి - మా ప్రముఖ - కలకరించుచున్నది. అప్పుడే - ఆం
ధ్ర - అధీనమున - ఆంధ్ర ప్రాంత పత్రిక - యుండాలి.
అది - అనంతమా? - అనంతమే - అనంతమే - ఆంధ్రప్రదేశ్
ప్రజా? నడిచే - వాగుదేడి? - సాధించే - సాయముదేడి?
వాకేమో పాలి - పాపం - యున్నది.

* * *
పాలకులు - పాలకులు - వాకేవారి - భగ్యములు-
ఉపదేశించేది - దైనిక - పత్రిక. ఆ దాహతోనే -
జంబయినండి - మాటలముద్దు - గడ్డకొని - సున - వాగే
కృత రావుగారు - చెప్పిపట్టణం - వచ్చారు. ఆంధ్ర - ఆం
ధ్ర - ఆంధ్రం - జేయనలన - ఆంధ్రప్రదేశ్ - దైనిక
క - పత్రికగా - దేశభాషలో - ప్రచురించుచున్నారు.
ఆయురారోగ్యభివృద్ధి - భాగ్యభోగ్యభివృద్ధి - నిర
తాంధ్రదేశీయ ప్రాప్తి - అవి - మా ప్రముఖ - పోడించి-
వ్యవసాయ - సర్వావస్థలందు - కుప్పతిప్పలుగా - నరుస్తా-
ర - భాషములు - ఆంధ్రము వారికి అర్పిస్తున్నారు.

* * *
ఇంకా-మాడేకైన-మునియలేదు. తెల్లవారి భాషలో
తెలుగువారి పత్రిక-కాలాని-సాగుతున్నాయి. ఎందుచేత?
పత్రికంటే - ఏభాషలో నున్నా పాలకులు - పరిశీలించి-
యాస్తారు - అని యిది వరకు అనుకుంటున్నాము. దాని
మందారం-బంటు పడింది. ఆంధ్రప్రదేశ్-అధికారులు-లిల
కించుట లేదని-మొన్నటి కాసనసభలో-సంతకము లేకుండా
చెలిసింది. అందరికి-అమిత-విచారం కలిగేటట్లు-కృష్ణదేవ్ క్రో
ధముగూర్చి - ఆంధ్రప్రదేశ్ - ప్రాస్త-ఫలితం-వాస్త-అయింది.
అధికారులు-ఎరుగనే-ఎరుగరట. దేశభాషలందు - దేశపాల
కుల-దయ-ఇంతగా - యుంది. అందుకనే ఆంధ్రప్రదేశ్ - అవ
సరమని-అందోళం. బహుళదేశింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ అలాగు
ప్రాస్తే మీరు ఎందుకు-నినలేక? - అందుకే-కనసామి అయ్యరు
గారిలో-పాలు-ఒక ఆంధ్రసభ్యుడు గూడ - ఆసభలో ఉం
డాలి-అంటాను. గొంతెక్కు-కోరిక అననీ-అండి-గొప్పకోరిక
అననీ-అండి-మీ కేసునుకున్నా సరే!

* * *
ఎలాగోనా-మనకు ఆంధ్రదేశపత్రికకు తోడు ఆంధ్ర
దేశపత్రికకూడా యుండాలి. దినగా-దినగా-ఎక్కివానికై నా-
చ్చాగనం-కరుగక మాడకు. ఆంధ్రప్రదేశ్-ఆంధ్రోద్యమ-మన
స్వ-సర్వత్రా-వ్యాపించినది. అది అభిల ధారతీయులకు అంద
చేయాలి. ఆంధ్రప్రదేశ్-ఆంధ్రోద్యమ-వాస్త - ఆంధ్రప్రదేశ్
మన్నా-కలకరించే-ద్యాలయ-వాస్త - అందరికి తెలిసి యుం
డాలి. అందుకోకే - ఆంధ్ర-దైనిక - పత్రిక అవసరంగా
కావాలి.

* * *
రెండు... దీని - కా...లయంలోనుండే - రావాలి.
అలా-అవుతేనే - అనాయాసంగా - పనిసాగుతుంది. అలా -
వచ్చేటట్లు-మనం-చేయాలి. ఇక-దేవునిపేరయ ఆలోచించుతే
దానికేగా...టులేదు. విదేశం-అందు - వెనుదిరుగువాడు-
ఉన్నాడు. ఇద్దరు-ముగ్గురు-దేశనాయకులు - బయలుదేరుతే-
ఇరువదిపేలు-ఇరువైగోజులలో-గంపాదించవచ్చు. ఒక విజ్ఞా
పనం-అయ్యారు-చేయండి గాజులదరికి-మంపండి. సంఘం -
స్థాపించండి - భవం-సంపాదించండి.

* * *
ఆంధ్రాధిపతి సిద్ధి - ఆంధ్రదేశాధిపతి రస్తు -
ఆంధ్రప్రదేశ్ - ఆంధ్రదేశాధిపతియము - అచిర కా
లంలో-అంతరించునాక! బహు విద్యాభివృద్ధి-దిగ్విజయాభివృ
ద్ధి-ఆంధ్రప్రదేశ్ - నయ - వందేమాతరం - మంగళం - శ్రీ శ్రీ
శ్రీ శ్రీ శ్రీ.

* * *
కలియుగంలో-కట్నాలకట్ట - కొంపలు - గుల్ల-అవుతు
న్నాయి. ఆడపిల్ల-పట్టితే - అంతా ఆపే-అంటున్నారు. మా
ప్రేమ - కేటా - పోతోంది. వంకాయలు - బేరము

లోనికి- దిగినది. దానివలన లక్షాధికారులు- భిక్షాధికారులు;
భిక్షాధికారులు- లక్షాధికారులు- అవుతున్నారు. కట్నాల
లో- అనేక- అవకాశాలు- వున్నాయి. గొఖ- రూపంగా-
కొన్ని; మాన్యం- రూపంగా- మరొకొన్ని; విద్య- రూపంగా-
కొన్ని; విదేశ- యాత్ర- రూపంగా- కొన్ని; యున్నాయి.
తక్కువ- రేటు- వెయ్యి- పాలుకు- వెయ్యి-రూపాయలవచ్చే
వస్తువులను - నలుగురు - ఆడపిల్ల లంటే - వానిపని - సున్న.
ఇల్లు- గుల్ల. అల్లునకు- అందలంవస్తే - మానుగార్చి- మధో
కరపుతోలి వస్తుంది. ఒకడి - బాగు - ఇంకొకడి - గు.
ఇంకొక-నకం-వారు-ఉన్నారు. కట్నం-లేకుండా-వివాహ
ము - చేసుకొనేవారు. వారు - ఏకైకమే అన్నదమృత్యులందరూ
అలాటిపిల్లలనుమాత్రమే-వివాహమాడుతారు. ఇంత-మాటతోన
ము-జేసి-ఇదు-ముగ్గురు-వేయించుతే-అఖరుకరు - అప్పుడు గారి
వలన-అమ్మాయిగార్చి-అమ్మాయి గారివలన-అమ్మాయిగార్చి-
సొత్తం - మాన్యం. ఈపద్ధతి - బ్రాహ్మణులను - బట్టి-
బ్రాహ్మణేతరులగుడ అవలంబించుచున్నారు. ఎందుచేత
నంటే? ఆ గ్రంథ ల వాలు - అ ర తా ర మూ ర్త ల ట.
అట్టి-వారే - అవలంబించుకూపుంటే - మానటివారు - మాం
తా గా అని వా రం టు న్నారు. బా బూ. ఇది ఒక-
ప్రత్యక్ష-ప్రమా - రాక్షసేతలే యున్నది. కలియుగంలో-
కట్నాలంటే - గాన- కన్యాదాహాలు - ఇరుగవేమో! దాగా
కలియుగ- మహిమ- చిత్రవిచిత్ర-నాట్య-రంగంగా- వున్నది.

* * *
గొట్టాలన్న - మహాత్మ్యం-వలన - అనేక - అవకాశాలు
అంతరించుచున్నాయి. ఇది-ఎవరో? - ఎక్కడనుండి - వస్తోం
దో? ఎట్లా-పోతోందో? ఎందుకు-వ్యాపిస్తోందో? కనుకనే-
అజ్ఞానం-అనేక-నోరులేని - జంతువులను - నరకుచున్నారు.
రావులన్న-గంగాలన్న-సుబ్బలన్న-లంకలన్న - మత్స్య
లన్న - పోలేరన్న - మరీడెన్న - మొదలగు - అన్యవారల
అధికారం-వలన - గొట్టాలదేవి - వ్యాపిస్తోందని - వెట్టివెట్టి-
యూహలు - ఆలోచనలు - గల్గి - జంతుహింసకు-సిద్ధ-మగు
చున్నారు. అన్యవారు-లోకమంతకు-తల్లి. తల్లి-తన-బిడ్డలను
భక్షించునా! తురకలు - ఇంగ్లీషువారువెట్టవులు ఇత్యాది -
జాతులవారు-అన్యవార్చి-అహరమివ్వనే ఇవ్వరే. టీకాలు-
వేయించుకొన్న వారి-దగ్గరకు - అన్యవారు - అసలేపోదే.
ఈ ఆ లో చ న వీ రి కం దు కు పు ట్ట దు. అ కు చి-
అ మి తం గా - యు న్న వో ట - అన్యవారు - అవత
రించుచున్నారు. కలరా-దేవత-కృద్ధి - అగుతోంది. అజ్ఞానం
గల్గిన-ఆంధ్రజాతులు - అరవులు అరచుచు అప్రవిశ్వంగా
అడుచు-అన్యవారు-అనేకించినదని-అనేక - సాధుజంతువులను
చంపుచున్నారు. అన్యవారికి-అకలి-వేసిన-గుట్టులు-గాడి
దెలు-మక్కలు-నక్కలు-పిల్లులు-కాకులను - కోరక-చున్నలు
మేకలు-కోళ్లను-మాత్రమే-కోరడమేమి? సామాన్యంగా-మాంస
భక్షకులు-తినే - వస్తువులనే అన్యవారుమాడా పొరుగుంట
గాని వారికక్క-కురారు వస్తువులను కోరు. ఇదిమరీ విచిత్రము.
ఇది మరీ విచిత్రము. అందు-చేతన - వారు - నాటి - భరతం
పట్టుకున్నారు. ఇదంతా - మాంస - భక్షకుల - ప్రేరేప
ణ. బ్రాహ్మణ - క్షత్రియ - వైశ్యులు అజ్ఞానలకంటే -
అధములు - అయినారు. ఏకమే వాద్విత్తీయం బ్రహ్మ -
అహింసా పరమో ధర్మః - సత్యంవద - ధర్మంవద - ఈ
మహా - వాక్యముల - అర్థం - బాగుగ - బోధచేయాలి.
అన్యవారి - అకలి - పేరు - బెట్టి - అకలములు - పేసి -
నూ-వజాతికి - మహాపాకారంజేయు - సాధు జంతువులను
చంపుట - వేకుకా? న్యాయమా? ధర్మమా? ఇది ఉపకారాల
కపకారముకాదు? జీవహింస వదలి-జ్ఞానం-గల్గి - యుండుడు
నానెను - పొట్టి - మాటికై - జీవహింస - చేయుట -
లేకుగా? చావగజను-పొమునకు-చదివినాడుపాలు - పోయు
దుమే! పాలనిచ్చు - పశువులను - చావ - మోద - ధర్మమే!
తెలిసినవారు "కలరా" అంటే - ఏమిటో - అందరికి -
బాగా బోధజేయించి - అజ్ఞానం - అవతలకు పారదోలండి.
అన్యవారి - నాతరలు - అణగ గ్రోక్కండి. అహింస -
అవలంబించండి. ఆపరమేశ్వరుని - ఆరాధించండి.

* * *
నెల్లూరున కిరువది మొలల దూరమునందున్న సంగము
గ్రామముందలి బోర్డుప్రాథమిక పాఠశాల సహాయోపా
ధ్యాయుడు పోర్టుపర్తి మోడలనియుండుటచే రెండుప
నులకును తూగుట లేక ఒకరు మాకు తెలియజేయుచు
న్నారు: కావున విద్యాభాగధికారులు సంగతి సందర్భ
ములన విచారించి పాఠశాల కిప్పుడన్న ఇప్పండిని దొలగించ
ప్రాధికారులు.

స్టీమురుల రాకపోకలు - రేపుచేసిన స్టీమురు

స్టీమురు	ఏజంట్లు	ఎక్కడనుండి వచ్చినది	ఎక్కడకు వైదేయనది	ఎప్పుడు వైదేయనది
మాక్సిమిల్	గార్డెస్	కోస్ట	లండను	జనవరి నెల
కాబింబా	"	మ్యూంబై	రంగూను	"
టీస్టా	బిస్మిల్	సింగపూరు	సింగపూరు	4-వ
కోయూక్	గార్డెస్	లెవర్ పూర్	కలకత్తా	4-వ

రావలసిన స్టీమురు

కేంబ్రిడ్జ్	గార్డెస్	లండను	కలకత్తా	జనవరి నెల
4-వ	"	"	"	"

వాతావరణ స్థితి

1917 సం॥ జనవరి నెల 4-వ తేది

ప్రదేశములు.	జనవరి నెల 4 తేది, ఉదయము 4 గంటలకు నాల్గవేళను అంగుళములు	కడలి 24 గంటలలో				
		అధికతేమోతగలిగి	అల్పతేమోతగలిగి	కడలి 24 గంటలలో	8 వ ఏడెలము	9 వ ఏడెలము
గోపాలపురము	30.078	76.5	58.1	...	41.98	43.64
వాల్తేరు	30.042	80.4	66.0	...	39.51	35.27
కాకినాడ	30.060	79.6	65.6	...	49.80	37.91
బందరు	30.037	82.1	67.3	...	66.14	39.15
గుంటూరు	...	85.5	67.0	...	51.87	31.29
నెల్లూరు	30.020	83.9	67.1	...	34.21	33.68
మద్రాసు	20.997	83.9	66.6	...	46.43	48.27
కడలూరు	29.982	83.2	69.2	...	50.06	48.76
నాగపట్టణము	29.975	84.2	74.8	...	36.55	51.07
కొలంబొ	29.951	91.1	64.6	...	85.60	74.98
తిరువనంతపురము	29.951	84.1	71.0	...	60.84	60.45
కొచ్చిక్	29.939	88.7	70.7	...	118.66	110.53
కల్లికోట్	29.930	85.7	71.5	...	115.50	115.90
మంగళూరు	29.964	85.0	72.1	...	122.41	126.88
బొంబాయి	29.977	82.3	68.3	...	86.05	71.78
హైదరాబాదు	30.041	77.8	61.0	...	56.38	30.21
ఆనంతపురము	...	86.5	64.1	...	29.81	20.23
బర్హారి	30.025	86.1	64.6	...	27.62	19.60
కర్నూలు	30.043	85.0	61.4	...	41.33	26.39
కడప	30.018	86.7	65.7	...	43.06	31.23
బెంగళూరు	30.020	79.3	58.1	...	53.05	34.64
కొడైకనాలు	22.791	57.7	44.0	...	34.70	55.79
ఉదకమండలము	23.012	59.7	39.2	...	48.44	53.36
కోయంబత్తూరు	30.031	84.2	67.0	...	27.62	20.81
నెల్లూరు	30.035	82.9	63.0	...	57.86	43.87
సేలము	30.031	81.0	63.6	...	45.51	39.08
తిరువనాపల్లి	30.013	88.8	67.3	...	28.04	31.29
పుదుకోట	30.010	85.9	66.2	...	36.54	31.85
మధుగ	30.002	86.0	68.6	...	26.33	32.88
తిరువల్వేలి	18.36	24.32

మైసూరునందును, దత్తమండలము లందును, ఉత్తర సర్కారులందును వాయుభార మెక్కువ యైనది. కాని బంగాళాఖాతమునకు వైశ్రుతిని కొంచెము తగ్గినది. చెన్నపురి కు త్తరమున సముద్రతీరమునందు వాయువు సామాన్యపు వడి తో పీచుచున్నది. రాజధాని యంతటను మధ్యమాప్యము తక్కువగా నున్నది. దక్కనునందును, దత్తమండలములందును మాత్రము రాత్రియుష్ణము కొంచె మెక్కువగానున్నది. చెన్న పురితీరమునందును మైసూరునందును తప్ప ఇతరస్థలములందు పగటియుష్ణము తక్కువగానున్నది. వాయువున సాధ్యత కొంచె మెక్కువగ నే గలదు. కర్ణాటకమునందు మేఘము లింకను గలవు.

ఆర్. ఎల్. బోన్ను,
వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు, చెన్నపురి

ప్రపంచ వార్తలు.

బ్రిటిషు దేశమునందు 100 సంవత్సరములనుండి పాన్త మెంటు సభ క్రొత్తగా ప్రారంభింపబడినపు యెడటిసమావేశము మంగళవారమునాడే జరుగుచున్నది. ఇపుడు యుద్ధ సమయమైనను గూడ నానియము తప్పలేదు. సోమవారమునాడు సభ ప్రారంభింపబడినచో దూరమునుండి రావలసిన సభ్యులు ఆదివాసమునాడు ప్రయాణము సాగించుచుండవలసివచ్చును. అట్లుచేయుట మతనియములకు విరుద్ధమని పలువురు సంకోచించుటచే నీమంగళవారపు పద్ధతి ఏర్పడినది.

* * *
ఒకడు 5-12-14 న సేనలో పైనుకుడుగా చేరెను. 20-12-14 న లాన్సు కార్పొరలు పదవిని, 25-12-14 న ఫులు కార్పొరలు పదవిని, 14-1-15 న సర్జెంటు పదవిని 1-2-15 న సర్జెంటు మేజరుపదవిని 1-6-15 న కెప్టెను పదవిని బడసెను. ఇట్లు 6 నెలలలో కెప్టెను పదవిని బడసెను.

* * *
ఇటీవల 20 ఏండ్ల వయసుగలవా డొకడు 90 ఏండ్ల వయసుగల స్త్రీని బెర్మింగ్హామ్ లో వివాహము చేసికొనెను. 72 ఏండ్లుగల యొకప్రభిష్ 17 ఏండ్ల బాలుని వలచి వానితో రేపిపోయినది. మనియనుచులను గన్న యొక స్త్రీ బాబు అను పట్టణములో తన చెలికత్తెనుమనితో రేపిపోయినది ఆతడచటికి ఈటను నుండి క్రొత్తగా వచ్చెను.

* * *
పోర్టు సెడు దుర్మార్గుల కాకరము. ప్రపంచమునం దన్ని భాగముల నుండియు దుర్మార్గులగుటకు చేరుచుండురు.

* * *
వైద్యుల యభిప్రాయము ననుసరించి 20 ఏండ్లలోపు వయసుగల స్త్రీలు పెండ్లి చేసికొననే కూడదు. 20 మొదలు 30 ఏండ్లలోపుగా పెండ్లి చేసికొనవచ్చును. అందులో వివాహమునకు స్త్రీలకు 23-24-25 సంవత్సరములు చాలయు క్రమము. పురుషులకు 23 సంవత్సరముల లోపున పెండ్లి కూడదు. వారు 23 మొదలు 32 ఏండ్లలోపుగా పెండ్లిచేసికొనవలెను.

* * *
లండను నగరమున 612 పాలదుకాణము లున్నవి. * * *
పైనుకులను ఉద్యోగులను ఉపచారికలను లివర్పూలు ప్రాముబండ్లలో ఉచితముగ ప్రయాణముచేయ నిచ్చుట కంగీకరించి 9 లక్షలమందికి పాసుల నిచ్చిరి.

* * *
అమెరికాలో నొకడు సేనలో చేరగనే వేలియద్ర వేయించుకొన వలెను. * * *
కాగితములను బహుసన్ననిగుండగా చేసినచో తలగడలలోనికి దూదికి బదులుగా నుపయోగించును.

* * *
ఒక చెట్టుఎత్తును తెలియుటకు దానినీడ మన కాధారము. ఒకచేలిక ప్రస ఎండలో నిలువుగనుంచి దానినీడను కర్ర పొడుగును కొలిచి పిచ్చుట చెట్టునీడను కొలువవలెను. కర్రకు కర్రనీడ ఎన్ని రెట్లుండునో తెక్కించి దానినిబట్టి చెట్టుకొలతను చెట్టునీడ కొలతప్రకారము నిగ్రాహ చేయవచ్చును.

* * *
మేరీ చక్రవర్తినిగారు వారమున కొకసారి రణరంగమునం దున్న యువరాజు గారికి మధురపదార్థములు మున్నగు వానిని బంగ్లా పంపెదరు.

* * *
రణరంగమున నుండి వచ్చినవారికి నిరంతరమును కొలపాలభరితమై ధ్వజులచే నిండి యుండు లండనునగరము కాంతినికేతనమువలె కనబడునట. లండను నగరమునందలి ధ్వని సామాన్యముగ దుర్భరముగనుండును. దీనినిబట్టి రణరంగమునందలి ధ్వని ఎటులుండునో యూహింప వలసినదే.

* * *
ఆఫ్ఘాన్ కాధారములేని స్థితిలో దివాలా పాచ్చుగా నుండి హల్లోవే మందులదకాణమున పెట్టి కోటిశ్వరదయ్యెను.

* * *
ఆంగ్ల దేశపు స్త్రీలలో చుట్టలనుగాల్పు నలవాటు చాల హెచ్చుచున్నది. వారు తరుచుగా పొగాకు గొట్టమును సన్ననిచుట్టలను కాల్పుచుండురు. పొడుమునకుగూడ నలవాటు పడిరి. ఇదివర కంత బాహుళ్యము కాకపోయినను ఇకముందు బాహుళ్యముగనే జరుగును.

అమెరికా ప్రెసిడెంటుకు పాలుకు 20000 పౌనులును ఫ్రాన్సు ప్రెసిడెంటుకు 48000 పౌనులును ముట్టును.

* * *
అనాథ శరణాలయములలోని పిల్లలకు వారమునకు మూడు ఆణాలు చిల్లరఖర్చుల నిమిత్త మిచ్చుటకు లాంచెరులోని సంరక్షకు లంగీకరించిరి.

* * *
అడ్మిరలు సర్ జాను జెర్వికోగారి జ్ఞాతి వారేస్మిటి గార్డినరు కన్య తన 101 వ పుట్టిన దినము నిటీవల జరిపినది.

తిలక్ గురూ కలకత్తాకు బోవుట.

కలకత్తా, జనవరి 3.—బాలగంగాధరతిలక్ గురూ అత్యుత్త “బహుపుత్రిక” సంపాదకీయ వర్గమున చేసి బాబు మోతీలాల్ ఘోస్ గారిని చూచుటకు కలకత్తాకు వచ్చిరి. రెండుదినములు వారు కలకత్తాయం దుండునె తెలియుచున్నది.

వెల్లింగ్డను ప్రభిష్ ప్రభువులు.

వెల్లింగ్డను ప్రభిష్ ప్రభువులు సమవారముగా బొంబాయి నుండిపోయి కచ్ రాచి మున్నగు స్థలములకు పర్యటన మునకు పోవురు న్నారు.

రొమేనియా పునస్సాస్థితౌత్వము

పారిసు జనవరి 3.—ఫ్రాన్సువారు రొమేనియా పక్షమున పోరుచున్నందునకు రొమేనియా రాజాగారు పరాసు వారి నభినందించుచు వ్రాసినలేఖకు పాయిస్ కేసు గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు 1917 వ సంవత్సరమునందు సంపూర్ణవిజయము గలుగుననియు రొమేనియాకు మజల స్వాతంత్ర్య మొసలు గబడుననియు వ్రాసిరి.

మెక్సికో కాన్సులర్ జనరలు బంధింపబడుట.

న్యూయార్కు, జనవరి 4.—మెక్సికో కాన్సులర్ జనరలును బంధించిరి. విల్సనుగారు 1915వ సంవత్సరము అక్టోబరు మాసమున ప్రకటించిన వర్తక నిరోధమునకు విరుద్ధముగా రీరాక్రూజీయను పురమునకు యుద్ధోపకరణములను నౌకలపై పంపించుటకు ఏర్పాటుపబడిన ఒక కుట్రయందు కాన్సులరు జనరలును చేరియున్నాడని అతనిని బంధించిరని తెలియుచున్నది.

పుదుకోట రాజాగారు

పుదుకోట రాజాగారు డిసెంబరు 29-వ తేదీని ఆస్ట్రేలియా లోని మెల్బోర్న్ పురమునుండి పుదుకోటకు తిరిగి వచ్చి ఆదినమే కలకత్తాకు పోయిరి. ఈసాయంకాలము వజకు వారు కలకత్తాలో నుందురు.

ప్రభాకరం ఉమేశతీర్థులుగారు కృష్ణాజిల్లా ంగలూరు గ్రామంబునకు విచ్చేసి బాలవిద్యాధిక్షి సంఘపక్షమున గీత నెల 31 తేదీ మధ్యాహ్నము హిందూమత ప్రాముఖ్యమును గూర్చి యుపన్యసించిరి. లోకజ్ఞాన సముపేతులగు, ఆధునిక విద్యాధికులకు కొన్ని యభిప్రాయభేదము లున్నను, ఉపన్యాసము శుదవరకు భావగంభీరముగ, యుక్తియుక్తముగ, సుప్రమాణముగ విరాజిల్లుచున్నది. శ్రోతల హృదయ కేగార పిఘలం దుత్సాహగనము వెల్లివిరిసి ప్రసహింప, హాస్యవసముత్తిపవ నుచోహరముగ జరిపించిరని ఒక లేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు. జాతీయ జీవనసాధమునకు దృఢతరపునాదిసా పరగు మతముం గూర్చి వీరింతభక్తి శ్రద్ధల తీసికొనుట ప్రశంసనీయము. వత్సరమునకు నాల్గూమాసములు పర్యటనగావించు మతప్రబోధ మొచ్చునంటి ననియు, గీర్వాణభాషనే కాక, ఆంగ్లమందు ప్రవేశపరీక్షలో నెల్పొందియు మద్యోగాభిలాషను పరిత్యజించి యివ్వీష యమున పాటుబడ బద్ధకంకణము దాల్చితినియు, నేటి కిరవడియైదువోట్ల నుపన్యసించితినియు, ఆంధ్రదేశమున కంతటి హిందూమత ప్రచారమున కొక సంఘమును, ఏలూరుపురంబున ప్రముఖుల సాహాయ్య సంపత్తిచే సంఘాపింప సుసిద్ధముగ నున్నామనియు నెలవిచ్చినా ఆంధ్రులనెల్ల మజ్జూత లూగించుచున్న దేశభక్తియే వీరి నిల్లు ప్రోత్సహించి నందులకు సంతస మగుచున్నది. ఏలూరి ప్రముఖులు వీరికి తగు ప్రోద్బల మొసంగెదరు గాక.

CALCUTTA.

A Garden Party.

Given by H. E. the Viceroy.

CALCUTTA, January 3.

A largely attended Garden Party was given by H. E. the Viceroy at Barrackpore to-day the guests including officers of the garrison and volunteers, members of the Civil Service, H. H. the Maharaja of Cooch Behar and leading Maharajas and Rajas, members of the Industrial Commission and representatives of mercantile and professional Calcutta.

BOMBAY.

Housing of Factory Employees.

A Subject for Industries Commission.

BOMBAY, January 3.

Housing of factory employees is one of the subjects for inquiry before the Industrial Commission which will meet in Bombay in the middle of the month. By the desire of Sir Thomas Holland, Chairman of the Industries Commission, the consulting Surveyor to the Government of Bombay has issued a circular letter to the employers of labour asking for their co-operation in investigating and finding out the exact conditions as to housing of factory employees so that appropriate action might be taken to bring about their amelioration. A copy of the letter together with certain special inquiries has been forwarded to the Bombay Municipal Corporation who have sent it on to the Commissioner with the request that if there be no objection the information asked for by the consulting surveyor to the Government be furnished.

Bombay's Water Supply.

Bacteriological Analysis Suggested.

BOMBAY, January 3.

The Bombay Municipal Corporation in 1912 appointed a committee to consider sundry reports about the quality of the local water supply and report on the question of providing further filtering arrangements. The Municipal Commissioner has now written to the corporation suggesting that the Government of India be requested to ask Lt. Col. Clemesha their sanitary commissioner to give the corporation his opinion upon bacteriological analysis of the water and as to what measures ought be taken to improve the water where unsatisfactory. The Municipal Health Officer (Dr. J. A. Turner) agrees with their request, inasmuch as the water proves wholly satisfactory in use, but gives results on bacteriological analysis which are unsatisfactory, and he thinks that further opinion than his own would be useful.

UNITED PROVINCES.

Charges Against A Vakil.

The Case of Munshi Benode Behari.

ALLAHABAD, January 3.

The case of Munshi Benode Behari, Vakil, High Court who was alleged to have acted as an intermediary in taking bribes paid to his uncle Mr. Gokul Prasad, Subordinate Judge, since dismissed, came up this morning for orders before the Bench of the Allahabad High Court, presided over by the Chief Justice. With reference to the legal point whether Mr. Gokul Prasad and Benode Behari could be competent witnesses in the enquiry before the Commissioner, the Chief Justice said they could not agree with the Punjab ruling cited. The enquiry into the conduct of public servants was not a criminal proceeding, and it was an absurd proposition to say that Gokul Prasad or any other witness could not have been examined as witnesses for the defence. His Lordship found it extremely difficult to understand how the defence counsel thought it the duty of the prosecution to call Benode Behari to give evidence, considering the charges against him were so specific.

Mr. Wallach for the Vakili informed the Court that his client was anxious that the charges against him should be re-heard, so that he could get an opportunity of cross-examining.

The Chief Justice ordered that a Bench be constituted to hear the case and enquire into the charges against the Vakil.

BRIEF TELEGRAMS.

The opium sale to-day at Calcutta realised Rs 19, 12' 320 for 583 chests, the average price being Rs. 3,260.

His Highness the Rajah who arrived at Pudukkottah from Melbourne on the 29th ultimo left this for Calcutta the same evening where he will be staying till to-day.

Their Excellencies Lord and Lady Willingdon and staff have left Bombay on a tour to Cutch, Karachi and other places.

A Press Communique states:—In view of the shortage of coal in India it is impossible at present to issue permits for shipment of coal except to the British Possessions.

It is understood that a conference was held between Sir William Meyer and the representatives of the Exchange Banks to-day in Calcutta.

Dr. Gilbert Walker, Director General of Observatories, leaves Simla on tour to-morrow. He visits Bangalore, Madras, Kodaikanal, Hyderabad, Bombay, Karachi, Nowshera and Dehra Dun returning to Simla on the 13th March.

THE GREAT WAR.

ITALY'S ACHIEVEMENTS IN WAR.

PEACE DREAM OVER: GERMAN THREATS.

RUMANIAN KING ASSURED OF LIBERATION.

MEXICAN CONSUL GENERAL ARRESTED IN NEW YORK.

[REUTER'S AGENCY.]

AMERICA.

American Press Comments.

NEW YORK. Impartial newspapers generally praise the "Eminent's" reply as straight-forward and lucid. The "Herald", pointing out its timeliness and reflection will prove a step towards peace by revealing the truth to the German people, marking the beginning of the end of Prussianism.

The "Tribune" says:—The answer definitely ends the attempt at intervention of the United States.

The "New York Times" thinks that the door is left open for peace, and anticipates a fresh German bid for peace shortly in view of her threatened exhaustion.

The "Washington Post" says: The reply seals the doom of Germany, but before yielding she will fight desperately in new directions, and neutrals will almost certainly be involved in the struggle.

Peace Dream Over.

LONDON, January 3.

"Peace dream is over for the present" is the keynote of the German press comment of the Allies' reply. The papers complain of the Allies' "brutal rejection of Germany's efforts towards peace," and then make blood-curdling threats as to what will happen in the spring. The "Frankfurter Zeitung," the organ of the German Foreign Office says the shrewdness, even, and tenacity of the Allies contrast so strongly with what must be said that it is difficult to explain how tenacious men were able to sign such a document unflinchingly. The re-echoing "Friedrichs-Rufschau" goes further and says: "Woe to the heads of the States who have to answer our new bloodshed."

Netherlands will not Join the President.

LONDON, January 3.

Reuter learns that the Allied reply to President Wilson has been drafted and will probably be presented in a few days. It is not expected that the Netherlands will associate itself with the United States, while attempts to secure the co-operation of South America have not met with much success. Certainly Argentina and Brazil and several smaller States will not take action.

Allies' Reply to President Wilson.

LONDON, January 3.

Reuter learns that the Allies' reply to President Wilson is still being drafted. Whereas the reply to Germany was purposely negative regarding terms regarding only the conditions of peace which were inacceptable, it is expected that answer to Dr. Wilson will indicate more precisely the only preliminaries in which the Allies are prepared to negotiate.

United States and Mexico.

Difficulties Smoothing Themselves.

LONDON, January 3.

WASHINGTON.—Difficulties between America and Mexico appear to be smoothing themselves out. Mr. Fletcher is leaving Washington to assume the ambassadorship in Mexico City.

Mexican Consul General Arrested.

For Snapping Arms.

LONDON, January 3.

NEW YORK. The Mexican Consul General has been arrested. He is charged with being concerned in a conspiracy to ship arms and ammunition to Vera Cruz in violation of President Wilson's embargo contained in the proclamation of October 1915.

GREAT BRITAIN.

A New Imperial Order.

LONDON, January 3.

The "Daily Express" foreshadows the institution of a new Imperial Order in the next Honours list.

Home Production of Food.

Board of Agriculture's Action.

LONDON, January 3.

Mr. Prothero, President of the Board of Agriculture, has appointed an Advisory Committee of ten farmers and agricultural experts to assist in the scheme for increasing home production of food. Agricultural War Committees will be established in the English counties and a joint conference will shortly be held in London.

MARSHAL HAIG'S LETTER.

To Mr. Ben Tillet.

Munition Workers & Troops Must Pull Together.

LONDON, January 3.

Marshal Haig in a letter to Mr. Ben Tillett says:—"Tell labour that the best Christmas present they can make their comrades in field is to let nothing in 1917 hinder the regular, constant and increasing output of munitions and material. If munition workers and troops in trenches pull together triumph is certain."

Germany and Belgium.

Danger to Small States.

LONDON, January 3.

Lord French, interviewed by a correspondent of the "Chicago Daily News," opined that there was danger of Germany overrunning small neutral countries adjacent to her. He estimated the direct cost to the Allies of feeding Belgium at £22 millions, and the indirect cost was far greater. Germany had robbed Belgium of 125 millions. He pointed out that the strictly military interests of the Allies would have been best served by a blockade of Belgium, which, moreover, the Hague Convention would have permitted.

FRANCE.

Rumania's Liberation in 1917.

President Poincaré's Message.

LONDON, January 3.

PARIS.—Replying to a message from the King of Rumania thanking France for supporting Rumania, President Poincaré says, he is firmly convinced that 1917 will assure victory, liberation, and reparation for Rumania.

ITALY.

Italy's Achievements in War.

LONDON, January 3.

ROME.—Italy notifies that she has conquered 1207 square miles, shortened her front by 125 miles, taken 85,000 Austrians prisoners and 4,69,000 munition workers of whom 73,000 are women.

GREECE.

Reuter is informed that the Islands of Psara and Imbros have thrown off allegiance to King Constantine.

JAPAN.

SHANGHAI.—Details of the wreck of the Japanese steamer "Hankakumaru" off Chefoo in a blizzard on Christmas day state that owing to terrible seas rescue was impossible for three days. Then Capt. Starnes of Netherlands Harbour Works and some Chinese gallantly went out in a tug and saved fifty out of four hundred.

BRITISH FRONT.

Two Million Troops.

Marched on British Front.

LONDON, January 4.

Reuter's correspondent with headquarters says, the British front in the west now is nearly one hundred miles in length and on it we have marched about two million troops.

Enemy Artillery Active.

LONDON, January 2.

The British communique says: Enemy artillery in the morning was very active in the neighbourhood of Souchez and the southern half of Ypres salient.

FRENCH FRONT.

Artillery Duel.

LONDON, January 3.

The French Communique says:—There was lively artillery duel north and south of Somme in the region of Rouvroy and at Verdun, Armand, Morthomme and Bizonvane.

TELEGRAMS.

LONDON, January 4.

PARIS.—The communique says there is nothing to report except the usual canonade at different parts of the front.

RUSSIAN FRONT.

The Russian Bulletin.

LONDON, January 3.

A Wireless Russian communique says:—Enemy in the Zalogev region entered a trench but were ejected. Enemy on Moldavian frontier twice assumed the offensive from Kotumba to Sulcha river valley, but were everywhere repulsed. We here regained a portion of trenches on the heights. The Rumanians are conducting attacks northwards of Kozno river. The Rumanians drove back the enemy eastward of Sopchan on the upper Suchiza river and cavalry pursued the enemy, who, however being reinforced pressed back the Rumanians to their former positions. A Russian rifle regiment took by assault the village of Gulanka southwest of Remnik river taking 213 prisoners, five cannon, and eight machine guns. We also captured two adjacent villages.

SEA WAR FARE.

Steamers Sunk.

LONDON, January 3.

The French steamer "Acondayna" the Swedish "Goosebridge," the British "Honey-Branch" and the Norwegian "Erica" have been sunk.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

DELHI.

The Council Election Enquiry.

Hon. Mr. Jinnah Fully Exonerated.

DELHI, January 3.

The result of the inquiry directed by the Governor-General-in-Council into the election of the Hon'ble Mr. Mahomed Ali Jinnah to the Imperial Legislative Council has already been notified, and he has been declared duly elected. The report of the inquiring officer is a confidential document and cannot therefore be published, but the Government of India were satisfied that there was no ground for any imputation with regard to the propriety of the Hon'ble Mr. Jinnah's conduct in connection with his election, and that he was fully exonerated from the charges brought against him.

Importation of Motor Cars and Cycles.

A Concession.

DELHI, January 3.

With reference to the notification prohibiting the import of motor cars and motor cycles, the Government of India have decided to admit, under license, motor cars and motor cycles for the purchase of which confirmed bankers' credits have been opened before the date of notification. A list of such cars and cycles and particulars of credits opened should be at once filed with the Collector of Customs at the port of entry.

Kumara Raja of Vizianagarum's

Marriage.

With the Daughter of a Simla Hill Chief.

SIMLA, January 3.

The daughter of the late Raja of Keonthal State and niece of Rana Bhagat Chand of Jubhal State has been betrothed to the heir apparent of the Mahareja Sahib of Vizianagarum (Madras). This is the first time that an alliance has been made between the Simla hill chiefs and the Madras Rajputs. The marriage takes place at Junga on the 13th February next.

CALCUTTA.

Lok. Tilak in Calcutta.

CALCUTTA, January 3.

Lok. Bal Gangadhar Tilak is here on a short visit to Batu Motilal Ghose of the "Amrita Bazar Patrika." He is expected to be here for a couple of days.

MYSORE.

All-India Science Congress.

BANGALORE, January 4.

The session of the Indian Science Congress which will commence here on the 10th instant is expected to last for four days and His Highness the Maharaja the patron, is expected to be present on the opening day and it is understood will welcome the members. Interesting papers on various subjects of agriculture, Zoology, Botany, Chemistry, Physics and Mathematics will be submitted by many well known European and Indian gentlemen. There will be three public lectures, namely on the "Sun" by Mr. C. Michie Smith, on "Soaring Flight" by Dr. F. H. Haukin, and on the "Explosives" by Mr. P. L. Usher; and there will be two discussions one on "Scientific Libraries in India" when Sir S. G. Burrard will preside and the other on the "Future of the Indian Science Congress". Members from all parts of India are expected to be present at the session. Dr. H. E. Watson, Local Honorary Secretary is indefatigable in his exertions to make arrangements for the session to be perfect.

ఆంగ్లదైనిక పత్రికోద్యమము

మహాజనాభిప్రాయములు
ప్రజలకు హెచ్చరిక.

అయ్యో, తమ పత్రికయందు ప్రకటించు ఆంగ్లదైనిక పత్రికోద్యమ సందర్భమున మహాజనాభిప్రాయములను జూచి మిగుల సంతసంబయ్యెను. మాడుకొట్టి ఆంధ్రపుత్రికలుండి ఈ మాత్రపు కార్యము పెరవేర్చుకొండెను పోలమునకు సాలు గాక ఈ మహాసాయకార్యమును ఆంధ్రసోదరులు పెరవేర్చు గాక. దేశంబు 21 వ పత్రికయందు చెలికాని లచ్చాపు గారు మాపిన స్వాగత్యము ఎంతయు ప్రశంసనీయును. ఇట్టి స్వాగత్యముల కొంద రుండినమాత్రముననే మన పత్రిక చిరకాలముననే బయలు వెడలకుండునా? ఇంతమంది శ్రీ మంతు లుండి ఈ కార్యము పెరవేర్చలేదా? జేకాభిమానులగా! పాడిమాటలకలన ప్రయోజనము లేదు. కర్తవ్య మూహించుడు. ఈ పత్రికా సంపాదనకు నాకేవలరావు గారే తగినవారు. అనుభవనీయులు కార్యోత్సాహులు దీక్షితులు. 'చంద్రునికి ఒక నూరిపోగు' అను నటుల నేనొక పేరువుచ్చుకొని సాయ పడువాడను. — ఎమ్. వేంకట్రాజు.

II

అయ్యో, కాశీనాథుని నాకేవలరావుగారి దయవలన ఆంధ్రలోకమునకు సంప్రాప్తమయినవెలలేని "ఆంధ్రపత్రిక"ల ద్వారా నాలుగుదినములు! దైనిక పత్రిక, దైనిక పత్రికయని నాగాల మును గురిపించి మరల రెండుమాడుదినముల నుండియు మాని వేసినారు. కారణమేమియు తెలియదు. కార్య మెంతవరకు కొనసాగినదియు తెలియదు. ద్రవ్య మెంత సమకూరినదియు అగోచరము. ఆంధ్రలోకమున తరతరములనుండియు పట్టణము లయందుగాక పల్లెలయందు "గ్రామమొత్తపు సా"మ్యుని కొంత నిలవయుండుటగలదు. అయ్యది గ్రామస్థులందరి బాధ్యత గలదై యొక్కనియొద్ద నుండుట గలదు. దైనిక పత్రికవలని యుపయోగము తెలియని ప్రజలకు దాని లాభములను గురించి తెలియపరచి ఆసామ్యున వనూలు చేసినయెడల ఈ కార్య ము కొలదికాలముననే గట్టెక్కగలదు. ఇట్టి కార్యమును జేయుటకు అనగ నెల్లరకు దైనిక పత్రికవలనిలాభములను దొని పుటకు కొంద రీ కార్యమును కిరసా వహించుదు గాక. అదియు నుగాక నేను దైనిక పత్రికకు గాను పదిపేర్లను తీసికొనుటకు దృఢనిశ్చయమై యున్నాను. — కన్నె గంటి పేకటసుబ్బయ్య నాయుడు.

III

అయ్యో, ఆంధ్రుల యభిప్రాయములు సంపూర్ణముగ వెల్లడిజేసి యాంధ్రోద్యమమును అందరి భావమును దొర తనమువారికిని ఆంధ్రభావ తెలియని దేశీయులకును తెలియ పరచి వారికి ఆంధ్రోద్యమమును స్పష్టముగ తెలియజేయుట కును ఆంధ్రుల యభివృద్ధికిని ఆంధ్రుల కొక యాంగ్లదిన పత్రిక యుండుట యవసరమని చాలకాలము క్రిందటనే యాంధ్రనాయకులకు బోధపడినది. ఈ దివ్యయము తమ పత్రికాముఖమున తిరిగి యామధ్యమ ప్రాముఖ్యత వహించినది. తమపత్రికలో ఇందునుగురించి యుత్తరములు ప్రచురించు టయే గాక తమ యభిప్రాయమును గూడ అప్రదాప్తము తెలుపుచున్నారు. ఆంధ్రులకు ప్రత్యేకాంగ్లదినపత్రిక యుండ నలసియుండుటయు చెన్నపట్టణములోనే యాపత్రిక వెలువడ వలసి యుండుటయు నిగ్రాహపరచబడి వ్యతిరేక భావముల కనకాశములేని యంశములై యున్నవి.

కనుక ఈ యుద్యమము ఎట్లు కొనసాగునన్నమాగ్గ ములే యాలోచించవలసియున్నది. క్రొత్తగ యాంగ్లపత్రిక స్థాపించుటకు విశేష ద్రవ్యము కావలసియుండి లాభము వచ్చుట కవకాశము లేక నష్టము రానున్న యుద్యమమై యున్నది. అతిత్వరితముగ ప్రజలలో చాలమందికి పరిచయ మయి యారేడేండ్లనుండి వెలువడియున్న యాంధ్రపత్రిక యార్థికస్థితియే తృప్తికరముగ లేదని వినుచున్నాము. అట్టి స్థితిలో తిరిగి క్రొత్తపత్రిక ప్రత్యేకముగ నారంభించుట కష్టపాద్యముగ కనబడుచున్నది. కనుక క్రొత్తపత్రిక స్థాపించుటయం దుండెడి యొడుగుడుకులను తప్పించుకొను టకును ఇదివరకు కొంత పనిచేయుచున్న యాంధ్రపత్రిక బలపడుటకును నాంధ్రపత్రికనే పూర్తియైన యాంధ్రాంగ్ల దినపత్రికగ మార్చిన బాగుండునని నా యభిప్రాయము.

ఇదివరకే యాంధ్రపత్రికలో విశేషము స్వచ్ఛమైనతంతివాదము పూర్తిగ నాంగ్లములో ప్రచురించ బడుచున్నది. కనుక నందుకు వేరే శ్రమగాని వ్యయముగాని జరుగుచుండదు. అది గాక మరి యొకరుపుటలను ఆంధ్రపత్రికకు జేర్చి వానియం దాంగ్లసమాచారములను సుదించి ప్రకటించినయెడల యాంధ్రులకొరక నులభముగను త్వరగను పెరవేర్చగలదు. ఆంధ్ర పత్రిక చందాదా గ్గధకమగుదురు. ఆంగ్లపత్రికయం దభిలాషగలవారును ఆంధ్రపత్రికయం దభిలాష గలవారును అందరునుకూడ పత్రిక పుచ్చుకొందురు. ప్రజల యభిప్రాయ ములను వెల్లడిజేయుటయందు ఆంధ్రపత్రికకు బలము హెచ్చును. మన రాజధానియందేగాక దేశమంతటను, గౌరవము పొందుపత్రిక యగును. ఆంధ్రపత్రిక యార్థికస్థితి బాగుపడును. పత్రికచందా కూడ స్వల్పమే హెచ్చును. కనుక యీవిషయము ఆంధ్రులకు ఆంగ్లదినపత్రికనుగురించి యాలోచించుచున్న నాయకులు గమనింప బ్రార్థితులు. — అయ్యల సోమయాజుల లక్ష్మీనారాయణరావు.

నాజురు పేండ్లదరమున దొరతనమువారి బాలికాపాత కాలలో గొంతకాలమును పురపాలకాలలో గొంతకాలము ను నుపాధ్యాయులుగనుండి శ్రీమదాంధ్రభాషాభివృద్ధి సమాజమునకు మొదటి రెండు వత్సరములు కార్యవర్గిగ బనిజేసి 1916 సం. డిసెంబరు 19 తేదీన అకాల మరణమున నొందిన ముప్పదేడవ యీయగల పుత్రుని శ్రీ గామమూర్తి గారిని గు టించి ప్రస్తుతము దొరతనమువారి బోధనాభ్యసన పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయులగు కలపటపు సుదర్శనరావు పంతు లు బి. ఏ. ఎ. కె. టి. గారి యాధిపత్యమున వసుదాయ గ్రంథ భాండగాక మందిరమున నొక సభ గానించి వారి జ్ఞాపకా గ్రము "శ్రీ రామ బహుమానము" అను పేరున మొదటి ఏనుక రగతుల బాలరకును నొక వ్యాపరచనపరీక్ష ప్రతివత్సరము జరిగించి బహుమానము తిచ్చుచుండుటకును వారి జీవితము ని ప్పుడు వ్లప్తముగ వ్రాసి ప్రకటించుటకును వారి ఛామూటము భాండగారమున కొనసాగుటకు సభ్యులు తీర్మానించిరి. రామమూర్తి గారిని గుటించి ప్రసంగించిన సందర్భమున కొందరు పద్యములు చదివెరి.

ఏజంట్లు కావలయును. 624

కొచ్చిక్, ఫిరువాకూరు, మైసూరు, సింహళము ఈదేశముల నుండు మాప్రసిద్ధి చెందిన వస్తువులకు అమ్ముటకు జీతము మీదగాని, కమ్మివక్ మీదగాని ఏజంట్లు గావల యును. ప్రసిద్ధి చెందిన ముబ్బులనువ తలనూనె పెద్దబుడ్డి 1-కి రూ. 1 చిన్న బుడ్డి 1-కి అ. 0.12.0. హిందువులకు క్రొత్తదియు వింతయును జపనీయు వెండి గిల్లు మాత్రలు "సేసింటాను" ను కొనువ రత్నము ప్రజలుకా వలయును. ఇది గొంతులో కట్టెను తీసివేసి నుఖము నిచ్చును. ఇది ప్రత్యేకము కావలయుండి మూలికల నుండియు తయారు చేయబడియున్నది. ఉపన్యాసకులకు సాటకుల కును చాల ప్రశస్త మైనచుండు. ఒకసారి వాడిన ఇక నెప్పటికి వదలదు. అ. 2 లు నుండి రూ. 2.0.0. వరకు నుండును. ప్ర. గ. మేము రత్నములయందును ఇమిలేవక రాళ్ల యందును న్యాసారము చేయుదుము. బొంబాయి సేసింటాన్ డిపోవారికిని కలకత్తా ఆర్డర్ సెక్ డ్రాపువారికిని ఏజెంట్లుము. ది సౌత్ ఇండియన్ ట్రేడింగు బ్యూరో నెం 11 ను వడవలై మేష్ట్రీవీధి, పు. నాను.

అద్భుత నివారిణి. 124

ప్రాఫెసర్ జేమ్సుగారి ఎల్జ్మో ట్రానిక్ వెరల్సు

ఇది బలహీను లకును నీరసు లకును సుండు నిద్రలేకుండు ట, జ్ఞాపకము తిరుగుచు, మెదడు నిమ్మ గా నుండుట

పనిచుండు మూల మచ్చలేకుండుట, నిస్సత్తున బలహీనము, ఆహారము కుక్కనష్టము పోగొట్టును. నిద్రాసృలకు, ఉపాధ్యా యులకు, గుమాస్తాలకు కర్తవ్యలకు, మనోవ్యాధులకు మొద లగు వారికి ప్రశస్తమైయుండు; ఎలయును గలిగియును అనేక వేలచుం గి ఇందువలన బాగుపడినవారు. నీవుకూడ నేటిదినమే ఒక బుడ్డిని కొని వారిమోస్తరు ఒకమారు పరీక్షింపుము 25 మాత్రల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-4-0 40 " " " 2-0-0 నవీనము! నవీనము!!

పరిమళ ద్రవ్యముల రాజు ఆట్టో దిల్ బహార్

మనోరమ్యముగాను కొంతకాల ముండునట్టి ఆహార్య వాసనయును కలదు. అతీతకహా సాగాయి మొదలగునాటి యొక్క సంబంధము బొత్తుకాతేను. వేలిగుడ్డలో గాని చొక్కాయై వ్రేచగాని 2-3 చుక్కలు విడిచినంతట ఒక వందన వసము చుట్టూనుంటే యంత సుఖనయిన వాసనను అను భవించ వచ్చునో అంత అనుభవించురు. ఇతర వాసనలు యే వేని యుండినా యీ ఆటోదిల్ బహార్ యొక్క వాసన ప్రాధాన్యముగా నిలుచును. ఈదినమే ఒకబుడ్డికి వ్రాసి పంపుడు. వెల 1/2 డ్రాము బుడ్డి 1-కి రూ. 0. 8-0 వి. పి. చార్జి ,, 1 డ్రాము బుడ్డి 1-కి ,, 0.12.0 రూ. 0.4-0 ,, 1/2 ఆవున్నబుడ్డి 1-కి ,, 2. 0-0 ప్రత్యేకము. పోలు ఏజెంట్లు:— ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ. నెం 155, జుమ్మాచునీసు వీధి, బొంబాయి.

గ్యాలీన్ మోటారు పాఠశాల.

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయు గలుగుటకు తిరిగి చురు నిమ్మటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుచునో ఏమే భాగములు ఏమేపనులచేయునో అని చెడి పోయినపుడు స్వల్పముగా చేయు రిపేరులను యాయంతముల నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూ. ఎ. పి. యునీ వొరకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండుమాసములలో నేర్పించి గవర్న మెంటు వారిసర్దుకందలి లై సెన్సు యిప్పించిపంపబడును. అందులకు ఫీసు 60 రూపాయలు కట్టవలయును. తిరిగి క్లాసులు ఫిబ్రవరి నెల 1 వ తేదీ నుండి ప్రారంభి చును. క్లాసులో చేరదలచినవిద్యార్థులు ఈ నెల 30 వ తేదీన గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును పాఠశూరి విద్యార్థులు కోరినచో విరసించుటకు తావోసంక బడును. ఈ క్రింద సుదాహరించువారికి వ్రాసికొనుట (1) గ్యాలీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు. Galley & Co., 149, Broadway Madras. Telegraphic Address:— "GALY" Madras.

వాధావీడితులకు వరము: ఐనాడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా

ఆంధ్రభృత రక్తములన జనించువాడ్యములకు కీరీటుమునంటి నుండు. కుగుపులను, చుచ్చలను గండమాలలను పొడ్రేను, క్రాంతికోపకలను అన్ని విధములనలన గలగు చర్యకోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుద్ధకారిణి (28)

నివాహనిసాగ్నపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవర్తిగా అన్ని విధములైన వోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసవోషములను, కులబద్ధకమును కాశసంబంధమును వోషములను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాలోగ్యమును గలగు జేయును. 16 సోబులనర కుండుటకు 4 డోసుల బుడ్డిలో అమ్ముచును.

ప్రాప్తిటరు:— పి. డి. సావంత్. 144, ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144 No 2 BOMBAY.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా నవ్యుతి. ఇది శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే వ్రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 6 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు. ఏక భాషానిప్రశంస ఇది వెన్నెలకంటి అస్సారాయ విరచితము. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఆంధ్రమైన 1917 క్యాలండరు

సుందరమైన మాతన సంవత్సరపు క్యాలండరు.

జనవరి 31-తేది లోపు నొకసారిగ నాలుగు రూ॥ ల విలువగల మామూడుల గొనువారలకు

ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

పోస్టుఖర్చులకై అణా చీటిని పంపవలయును.

ఒక క్యాలండరు వెల వి. పి. సహా 0-4-0, 2-కి 0-7-0, 3-కి 0-9-0, 6-కి 1-0-0, 12-కి 1-12-0.

యధామతన క్యాలండరులు కొద్ది ప్రతులు ముద్రింపబడినవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనవలయును.

తామరలైలము. పండ్లపాడి. మోహినీలైలము.

డబ్బీ 1-కి 0-4-0. డబ్బీ 1-కి 0-2-0. నీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధమృతము

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-0-0

పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయింపబడును.

అమృతాంజనం డిపో,

169, శ్రీరంగోడ్డు, బొంబాయి.

6, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈ మురబ్బను సాలామిసిరి కాదని దాఖలు పాపానికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించుచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దుర్భాగమునకు బాల్కములతో భాగ్యవత్సము కలిగినవారికి వ్యాధి లోకము బహిష్కరించుటకు దుఃఖము ననుభవించును. ఈ సాలామిసిరి మురబ్బ సేవించుచుంటే అట్టి దుఃఖము తొలగి కేవల విజయంపన్నయి ప్రకాశించును చిర కాలము సుఖముగ జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బను భాగ్యవత్సము, స్వస్థ్యస్థితిము మానును, భాగ్యవత్సము మానునో కలిగిన ఫల మానును, సీరియత మానును, బహుమానవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును క్రైము వ్యతిరేకము, అతి యెక్కువ యగును. చక్కని వలకెన్నగు మగును. సాలామిసిరికొనునది ఒకజాతపడు. ఇదికాబూలో, కాండవూలో కేవలములో వ్రోగవచ్చును. అక్కడి జనులు

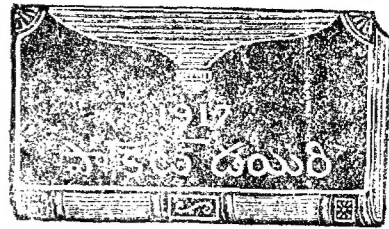
ఈ పండును విశేషముగా తినటవలె ననడక 4 గురు వనఃస్థల బలము అదేకమున ఒకసారిపికి గలదు. వైమురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప పండులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దాకంట్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించుచో జన్మాంతరము వరకు సుఖమిచ్చును.

అనాపాపత్రిక పాఠ్యముతో పంపబడును.

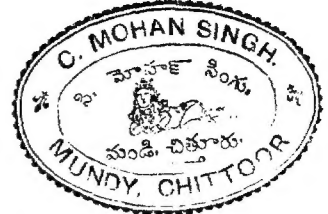
15 తులాలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0.

తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోస్, బెంగుళూరు సిటీ.

పాకెట్ డయిరి యినాం

రబ్బరుస్తాంపులు ఏభావలోగాని ఏమాదిరిగాని ధర రూ. 2-0-0. 1917 వ సంవత్సరం జనవరి నెల 31 వ తేదిలోపల రబ్బరుస్తాంపు అక్షరచేయువారికి వైకనిక డ్రైయినాం. 1917 వ సంవత్సరం క్యాలండరు వలయువారు ఆర్డరాపాడేజిస్తాంపు పంపవలెను. పూరాకేట్లను వ్రాసి తెప్పించుకొవచ్చును. 588 పి. నాథ్. సింహం అండు కో

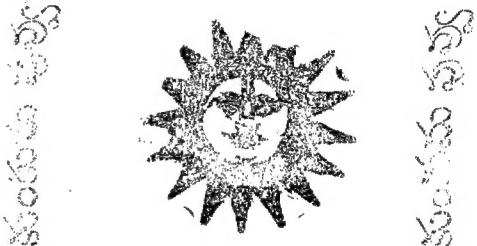
119, ఆరియప్పనాయుని వీధి, మద్రాసు.

శారదాంబ

ఇది శ్రీకృష్ణభోధి యను నాటకము సంఘమురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు లోబడినది. అందరు జదివి తీరవలయును. వెల 0-4-0 సాక్షిజి వేటు.

అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావస్తదొరకును. కొనువారు సూర్యమూర్తును గమనింపును. కరస్పాడ్డెన్ను మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, (కెకె) 21. మామూవీధి, బొంబాయి.

కల్యాణి - ప్రతిరుండు

ఇది శేక్స్పియర్ రచన ఇంగ్లీషు మహాకవి నాటకము ననుసరించి తేట తెలుగున శ్రీలకును బాలకమున తెలియనట్లు రచింపబడినది. ఇతర భాషాకవుల రచనా చతుర్తాగ్రములు, మర తెలుగువారికి తెలుపవలయునని ప్రారంభించిన వానిలో నది మొదటిది దీని కథాసంవిధానమును పాత్ర చతుర్తాగ్రమును రసమును అన్యుకములు. కల్యాణి ఆ 1. ప్రతిరుండు 2.

ధైర్య కవచము

మనుజునకు గల పొగును గుణములతో ధైర్యము ప్రధానము. ధైర్యమునగా ఆపదలయందు మనస్సు చలించుండుట. మనుజుడు ధరింపదగిన యన్ని కవచములను అత్రు శత్రుములతో ధేరింపదగినది. ఈ ధైర్య మనెడి కవచము శుభ్ర, శత్రుములకు అభేద్యము. ఈ ధైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై "అన్యకృతీష్టాన్ గాగేగోగో అన్యకృత చ మాచట" అనెడి జితేంద్రియుడైన భీష్మునియొక్క చరితము నతి సులభతైలని తెలిపియున్నది. మొ 6 అణాలు.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

శ్రీ కృష్ణులైన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని రంగుల చిత్రపటము ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

పెట్రో వేటెంటు ఆయిల్ ఇంజనులు.

సులభమగు యంత్రములును-చక్కని పనితీరును. స్థూలనిర్మాణమును, నిరాటంక గుహ ముచ్చటైన నడకయు ఈ యంత్రములకు గొప్ప ప్రఖ్యాతిని దెచ్చినవి. అన్ని పరిమాణములలో యంత్రములను అపరిమితమయిన (Crud) చమురుతోనైనను, మంచి చమురుతోనైనను, నిలువయున్న నూ నెలతోనైనను, చక్కగా నడుప వచ్చును. పెట్రో ఇంజనుల ప్రత్యేక ఉపయోగములు.

1. తనంతట కేంపులేనిదే దగుల్గొలుపగల గొట్టముగలదు ప్రారంభింపబడిన వైలేంపు అవసరములేదు.
2. తగులబడిపోకుండనుండుగుల్గొలుపగలగొట్టములు ఇతర యంత్రముల నందుకొన్ని వాములలో పెడిపోవును ఇవికొన్ని వత్సరములకు పెడిపోవును.
3. ప్రేషుడు ఒత్తిడిని తగ్గించుటచే, సుంక్రిము స్వాధీనమున నుండును.
4. కత్తెతగులబడుట మిక్కిలి తక్కువ. నడుపుటకు కావలసినంతకంటె నెక్కుడుచమురు వృథాగా కాలదు.
5. స్ట్రోక్లలో నడపింపవచ్చును. ఏ పరిమాణపుద్రానినైన 5 నిమిష మంతలో నడుపవచ్చును.
6. ఒకరకములయిన పనిచేయుభాగములను కొన్నిటిని ఎక్కువగా జతపరచి, స్థూలముగా నిర్మింపబడిన దగుటచే ఎక్కువకాలము పని చేయును.
7. కీటగు ఇంజనులు కొరకుము కేవలం పనిచేయుటకు తగినవి.
8. పని చేయుభాగములు బహు కొద్దియగుటచే నిర్మాణవతిగుళువు.
9. ముఖ్యముగ పని చేయుభాగములకు లేక చక్రమునకు ఆపాయము సంభవించినప్పుడు నూనె స్వయం తినంతట ఆగిపోవును. అందువలన యంత్రము నిలుచును. కావున సురక్షితముగ నుండును. అనేక పరిమాణములలో స్థానలో నున్నవి. వెలుతుగాని ఇతర విషయములకుగాని దయచేసి మాకు వ్రాసికొనుడు.

పెట్రో అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్,

327 ఇంజనీయరింగు డిపార్టుమెంటు, మద్రాసు.